

Resultaten van een inwonersraadpleging over de bestuurlijke toekomst

Een onderzoek voor de gemeente Wormerland

Juni 2026

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze PWE-raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeente Wormerland.

Auteurs

Toke van Telgen (toke@populytics.nl)
Charlotte Spit (charlotte.spit@populytics.nl)

Datum

3 juni 2026

Versie

Definitief

Contact

Populytics b.v.
Strawinskylaan 339
1077 XX Amsterdam
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Bron: Gemeente Wormerland Homepage

Management samenvatting

Over de raadpleging

- **Aanleiding.** Net als alle andere gemeenten in Nederland, krijgt de gemeente Wormerland steeds meer taken van de landelijke overheid. Maar de gemeente krijgt niet voor al deze taken meer geld. Tegelijkertijd wordt het steeds moeilijker om medewerkers te vinden die het werk binnen de gemeente kunnen uitvoeren. Dit zorgt ervoor dat de gemeente kwetsbaar wordt. Daarnaast werkt de gemeente Wormerland nu samen met de gemeente Oostzaan. Die samenwerking gaat stoppen omdat Oostzaan samen wil gaan met een andere gemeente. De gemeente Wormerland kan niet alleen overblijven. Dat zou niet financieel haalbaar zijn voor de gemeente. Al deze redenen samen zijn aanleiding voor de gemeente Wormerland om mogelijkheden voor een fusie in de toekomst te onderzoeken. Bij dit onderzoek wil de gemeente graag haar inwoners betrekken.
- **Participatie.** Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het onderzoek naar een fusie heeft Populytics een raadpleging uitgevoerd volgens de Participatieve Waarde Evaluatie-methode (PWE). In de PWE staan twee onderdelen centraal (zie kader 1). In onderdeel 1 werden inwoners gevraagd naar hun mening over de verschillende fusiescenario's die de gemeente kan overwegen. In onderdeel 2 vroegen we inwoners welke uitgangspunten zij belangrijk vinden als de gemeente Wormerland een fusie onderzoekt.
- **Deelnemers.** 2.044 inwoners uit de gemeente Wormerland deden mee aan de raadpleging.
- **Representatieve uitspraken voor de hele gemeente Wormerland.** De steekproef is herwogen om ervoor te zorgen dat we representatieve uitspraken kunnen doen voor de bevolking van Wormerland op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype. Dit houdt in dat wanneer alle inwoners van de gemeente Wormerland mee zouden doen, de uitkomsten zich met 95% zekerheid bevinden in de intervallen zoals die gepresenteerd worden (tenzij anders aangegeven). Deze herweging heeft geen invloed gehad op de hoofdconclusies.

Kader 1. Toelichting op de onderdelen van de PWE

Onderzoeksvraag 1: voorkeuren ten aanzien van drie scenario's

De gemeente Wormerland onderzoekt drie scenario's voor een fusie:

- Scenario A: een fusie met gemeente Purmerend
- Scenario B: een fusie met gemeente Zaanstad
- Scenario C: splitsing, per kern van de gemeente wordt besloten met welke gemeente die kern fuseert

In onderdeel 1 vroegen we inwoners hoe zij denken over deze scenario's.

De onderzoeksvraag daarbij is: *'Welke voorkeuren, zorgen en voorwaarden hebben inwoners bij de drie scenario's die de gemeente onderzoekt?'*

Onderzoeksvraag 2: belangrijke uitgangspunten voor een fusie

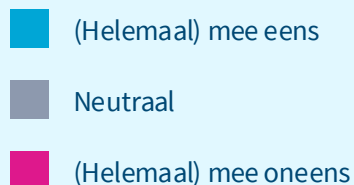
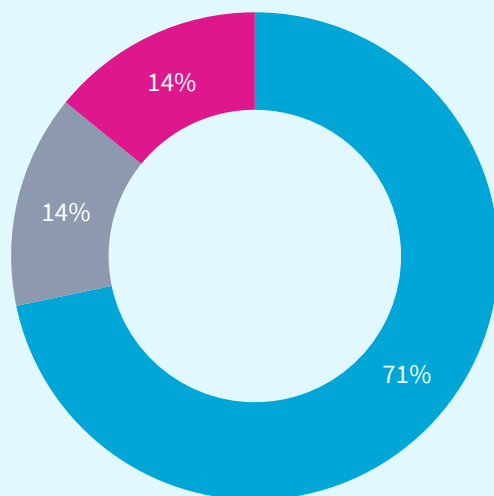
De gemeente Wormerland houdt rekening met zogenaamde 'verdiepende waarden' bij het afwegen van de verschillende scenario's voor de toekomst. Deze waarden zijn voor de raadpleging vertaald naar acht uitgangspunten en voorgelegd aan de deelnemers. De uitgangspunten gaan over invloed in de regio, dagelijkse taken, grote opgaven, het karakter van de dorpen, het aanbod van voorzieningen, de afstand tussen bestuur en inwoners, de balans tussen inkomsten en uitgaven en het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen.

De onderzoeksvraag die in dit onderdeel centraal staat is: *'Wat zijn de voorkeuren van inwoners ten aanzien van uitgangspunten voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland?'*

Figuur 1. Houding ten opzichte van het onderzoek naar een fusie

De gemeente Wormerland onderzoekt met welke gemeente zij het beste kan fuseren in de toekomst. In hoeverre bent u het ermee eens dat de gemeente dit onderzoekt?

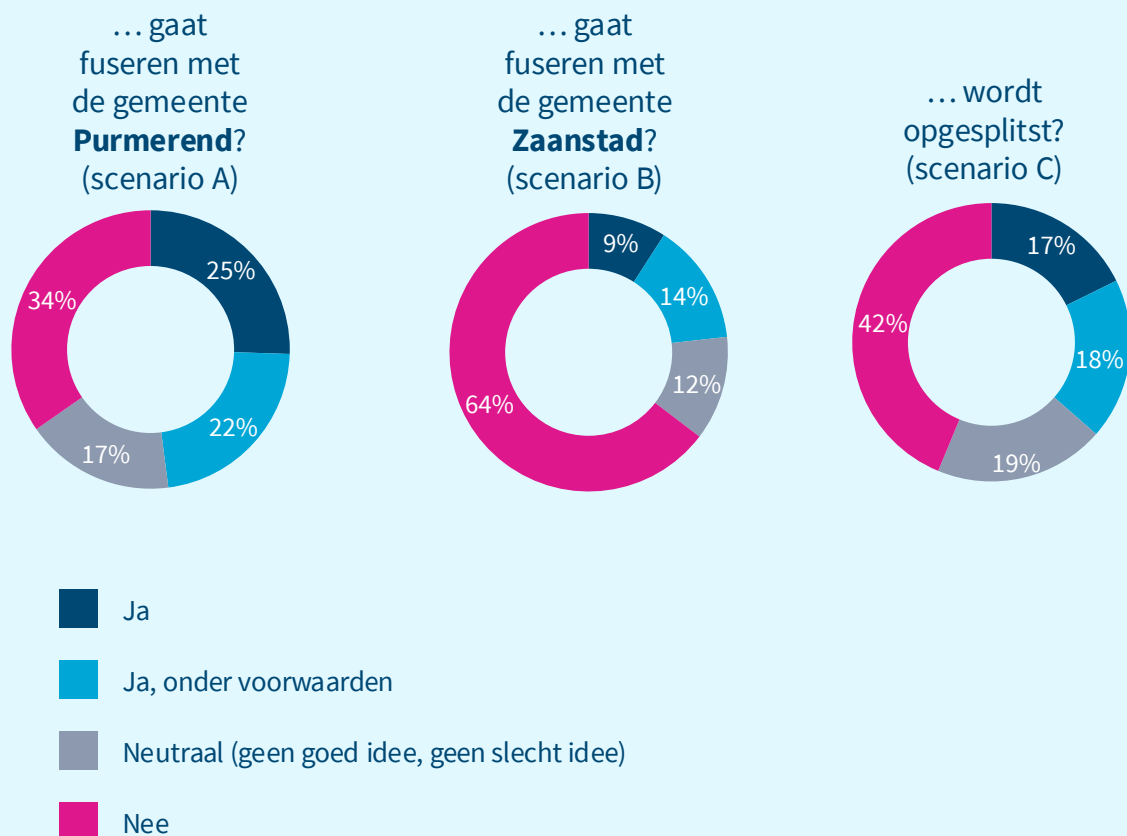
De meerderheid van de inwoners is het ermee eens dat de gemeente een fusie in de toekomst onderzoekt

- Aan het begin van de raadpleging werden inwoners gevraagd of zij het ermee eens zijn dat de gemeente onderzoekt met welke gemeente zij het beste kan fuseren in de toekomst.
- **Bijna driekwart (71%) van de deelnemers is het (helemaal) eens met een onderzoek naar fuseren in de toekomst.** Deelnemers geven verschillende motivaties voor waarom ze het wel of niet eens zijn met het onderzoek naar fuseren in de toekomst. Ongeacht of deelnemers het eens of neutraal zijn, wordt als motivatie het vaakst genoemd dat deelnemers liever niet willen dat de gemeente gaat fuseren, maar dat dit wel noodzakelijk is. Zij geven bijvoorbeeld aan dat het belangrijk is voor de toekomst. Deelnemers die het niet eens zijn met het onderzoek willen ook vaak liever niet fuseren. Zij zien de noodzaak niet of geven aan dat er volgens hen nog andere oplossingen mogelijk zijn.
- **Er is behoefte aan meer informatie over de fusiescenario's.** Ongeacht of deelnemers het eens of oneens zijn, worden er vragen gesteld over de fusie en een behoefte geuit om breder/beter geïnformeerd te worden. Deze vraag werd daarnaast door deelnemers op verschillende plekken in de raadpleging gesteld.
- Mensen die het (helemaal) oneens zijn met het onderzoek naar fuseren in de toekomst kregen de vraag of ze wel mee willen denken via de raadpleging, ondanks dat ze het oneens zijn. 75% wilde zijn of haar mening over het onderwerp geven en is verder gegaan met het invullen van de raadpleging.

Figuur 2. Houding ten opzichte van fusie met een andere gemeente

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

Onderzoeksvraag 1: inwoners zijn verdeeld over wat zij van de drie scenario's over de toekomst van de gemeente Wormerland vinden

- Figuur 2 laat de resultaten zien van hoe inwoners denken over de drie scenario's. Hieruit blijkt dat inwoners verdeeld zijn over wat ze vinden van de drie scenario's: **er is niet één scenario dat de meerderheid van de inwoners een goed idee vindt.**
 - 47% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend. Dit bestaat uit een optelling van 25% die 'ja' en de 22% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 34% vindt het een slecht idee.
 - 23% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Zaandam. Dit bestaat uit een optelling van 9% die 'ja' en de 14% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 64% vindt het een slecht idee.
 - 35% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente opgesplitst wordt en per kern gefuseerd wordt. Dit bestaat uit een optelling van 17% die 'ja' en de 18% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 42% vindt het een slecht idee.
- In de analyse is ook gekeken naar de resultaten per dorpskern. De resultaten voor Jisp, Oostknollendam, Spijkerboor, Wijdewormer/Neck en Wormer zijn te vinden [vanaf pagina 29](#) in het rapport.

Deelnemers benoemen met name de binding en het karakter van de andere gemeenten

- Deelnemers konden hun keuze over de drie fusiescenario's motiveren. In de toelichtingen van deelnemers komen verschillende soorten argumenten terug. Figuur 3 laat enkele veelgenoemde argumenten zien en de mate waarin deze per scenario zijn benoemd.
- **Geografische binding en nabijheid** wordt bij alle drie de scenario's genoemd, meestal als argument om een scenario een goed idee te vinden. Inwoners vinden het dus belangrijk dat ze binding hebben met de nieuwe gemeente en dat deze nabij is. Ditzelfde geldt voor het argument dat de nieuwe gemeente moet passen bij het huidige **karakter van de kernen**.
- Als het gaat om de specifieke gemeenten, Purmerend en Zaanstad, kijken inwoners naar het **functioneren van de gemeente**. Dit kan als voordeel worden gezien, zoals wanneer de gemeente het volgens inwoners goed op orde heeft, maar kan ook als nadeel worden gezien wanneer een gemeente het niet goed op orde heeft.
- Verder speelt de **historische binding** bij scenario's B en C een rol en wordt bij die scenario's ook over kansen gesproken. Bij scenario C wordt met name benoemd dat het een **kans** is om *niet* te splitsen maar als gehele gemeente te fuseren zodat het belang van Wormerland beter geborgd blijft.

Figuur 3. Argumentencategorieën fusiescenario's

	Scenario A: Purmerend	Scenario B: Zaanstad	Scenario C: Splitsing
Geografische binding & nabijheid	++ / --	++ / -	++ / -
Een karakter dat past	++ / -	+ / --	+
Functioneren van de gemeente	+ / -	+ / --	
Ervaring met een fusie	+	-	
Historische binding		+	+
Kansen & voordelen		+	-

Toelichting. Dit figuur laat het zien welke argumenten bij welk scenario zijn genoemd. Een plus (+) geeft aan dat deelnemers het argument gebruiken om aan te geven dat ze het een goed idee vinden en een min (-) dat ze het geen goed idee of een slecht idee vinden. De hoeveelheid plussen of minnen geeft aan dat het argument vaker of minder vaak is genoemd.

Als de gemeente gaat fuseren, dan stellen inwoners voorwaarden over de indeling en afspraken voor de toekomst

- Bij het aangeven van voorkeuren over de scenario's, hadden deelnemers de optie om voorwaarden mee te geven. Hoewel deze voorwaarden per scenario aangegeven konden worden, kwamen bij ieder scenario dezelfde voorwaarden terug. In algemene zin geven inwoners dus aan dat deze voorwaarden belangrijk zijn voor een besluit over de toekomst. Deze presenteren we in figuur 4.
- Allereerst zijn er voorwaarden over het bepalen van de toekomstige indeling. Hierbij worden twee voorwaarden gesteld:
 - Financiën: de financiën van de fusiepartner(s) moeten op orde zijn
 - Indeling: er zijn veel voorwaarden gesteld rondom de indeling. Dit gaat om uitspraken zoals "ik vind splitsing een goed idee, onder de voorwaarde dat mijn kern bij gemeente Purmerend gaat". De voorstellen voor de indeling zijn uiteenlopend. Deze worden nader toegelicht in het hoofdstuk 'Scenario's voor de toekomst'.
- Daarnaast zijn er voorwaarden gesteld die vertaald kunnen worden naar afspraken om met de nieuwe gemeente te maken. Dat begint bij de voorwaarde: de gemeente moet goed onderhandelen. De inhoud van de afspraken gaat over:
 - Het behoud van de identiteit van en voorzieningen in de kernen
 - De stem en invloed van de kernen in de nieuwe gemeente
 - De omgang met ongewenste ontwikkelingen en toekomstige bezuinigingen
 - Een goede omgang met natuur
 - De naam van de nieuwe gemeente

Figuur 4. Voorwaarden die inwoners stellen

Goed onderhandelen

De identiteit van de kernen intact houden

Voorzieningen in of nabij de kernen houden/realiseren

De stem en belangen van de kernen borgen

Niet het 'afvoerputje' worden voor ongewenste ontwikkelingen, zoals hoogbouw of industrie

Financiën op orde hebben, nu en in de toekomst

Geen onevenredige verdeling van bezuinigingen waardoor de kernen van Wormerland harder geraakt worden dan andere kernen in de nieuwe gemeente

Een vorm van contact met de gemeente in de kernen houden

Goede omgang met natuur, bijvoorbeeld door natuurgebieden niet op te splitsen en goed te (blijven) onderhouden

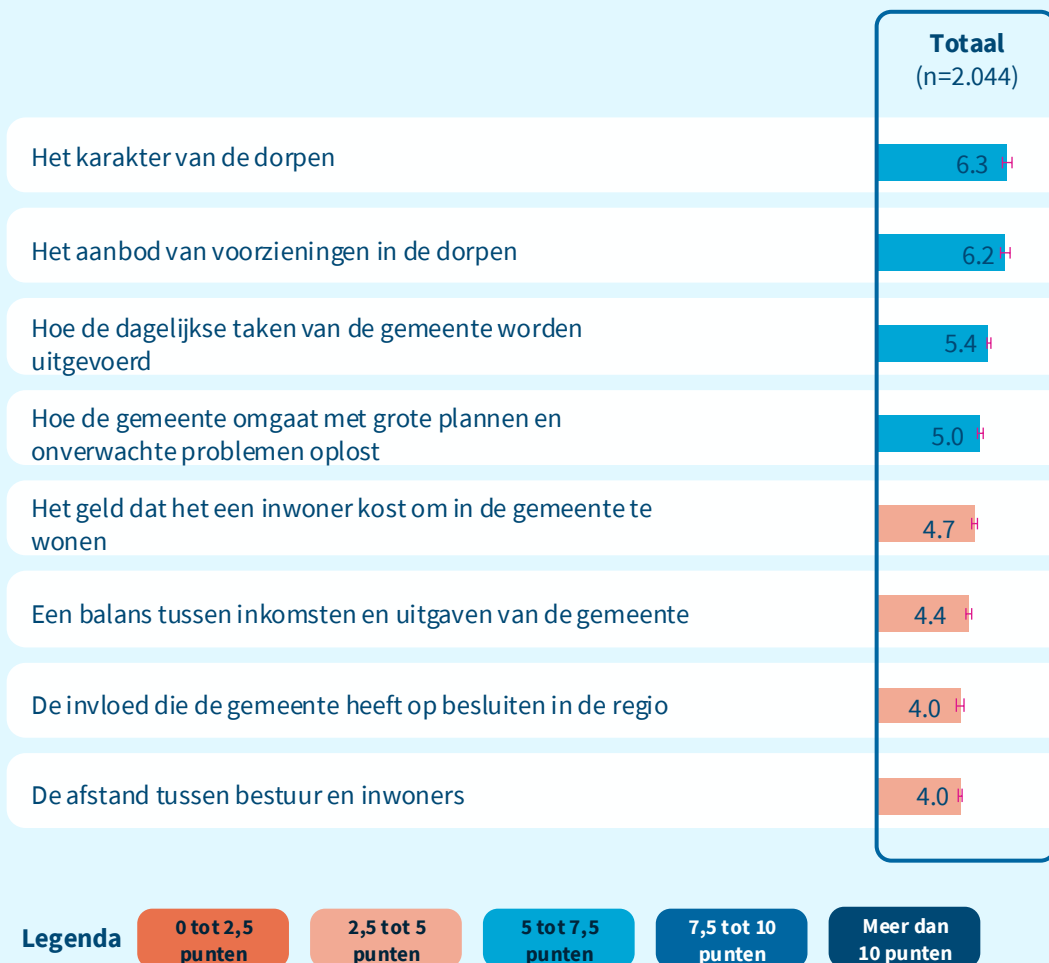
Bij scenario Zaanstad: een nieuwe gemeentenaam zoals bijvoorbeeld 'gemeente Zaanstreek'

Onderzoeksvraag 2: inwoners van Wormerland geven de hoogste prioriteit aan uitgangspunten over het behoud van de dorpen

- Uit de resultaten van blijkt dat de inwoners van Wormerland waarde toekennen aan alle voorgelegde uitgangspunten waarmee de gemeente rekening kan houden. Er zijn geen uitgangspunten die laag scoren. **Dit laat zien dat alle elementen het waard zijn om mee te nemen in besluitvorming.**
- Figuur 5 laat zien dat inwoners **de meeste prioriteit geven aan uitgangspunten over het behoud van de dorpen**. Deze gaan over *het karakter van de dorpen* en *het aanbod van voorzieningen in de dorpen*. Deze uitgangspunten krijgen significant meer prioriteit van inwoners dan de andere.
- Deze worden op de voet gevolgd door **de uitgangspunten die focussen op de taken van de gemeente**. Zowel *de dagelijkse taken* als *hoe de gemeente omgaat met grote plannen en onverwachte problemen*.
- Daarna komen **de uitgangspunten over geld**. Het gaat dan om zowel *het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen* als *de balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente*.
- **De uitgangspunten over de lokale en regionale verhoudingen worden relatief gezien het laagst geprioriteerd**. Zowel de verhoudingen tussen *de gemeente en de regio* als de verhoudingen tussen *de gemeente en haar inwoners* krijgt significant minder prioriteit dan de andere uitgangspunten.
- **Verder zien we gemeenschappelijkheid onder inwoners, ongeacht kenmerken, over de prioritering van de voorkeuren**. Als we de resultaten uitsplitsten naar verschillende subgroepen inwoners, zoals naar gender, leeftijd, opleidingstype en of iemand het eens is met het doel van de gemeente, zien we overeenkomsten in de voorkeuren.

Figuur 5. Prioritering uitgangspunten – Gemiddeld totaal

Woonplezier, leefbaarheid en als gemeente zaken goed regelen worden vaker genoemd in de motivaties die inwoners geven bij het prioriteren van de uitgangspunten

Uit de motivaties van inwoners komen verschillende argumenten naar voren om een uitgangspunt hoge dan wel lage prioriteit te geven. De motivaties vatten we hieronder samen.

- **Het karakter van de dorpen (gemiddeld 6,3 punten).** Deelnemers vinden het belangrijk dat het karakter behouden blijft, bijvoorbeeld voor het woonplezier, en dat het niet wordt verstoord door ontwikkelingen die niet bij het karakter van de dorpen passen. Deelnemers die het uitgangspunt minder punten geven, geven aan dat het karakter altijd in verandering is door tijd en inwoners of dat ze het simpelweg minder belangrijk vinden.
- **Het aanbod van voorzieningen in de dorpen (gemiddeld 6,2 punten).** Deelnemers geven aan het belangrijk te vinden voor de leefbaarheid, voor jong en oud, dat voorzieningen in de buurt blijven. Deelnemers die dit geen prioriteit geven stellen dat er in de buurgemeenten voorzieningen zijn, dat ze er geen gebruik van maken of dat het niet haalbaar is om ze te behouden.
- **Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd (gemiddeld 5,4 punten).** Deelnemers vinden dit belangrijk voor de leefbaarheid en om verloedering tegen te gaan. Ze stellen dat het nu niet op orde is en dat het een basisvoorwaarde is. Tegelijkertijd stellen deelnemers die dit lage prioriteit geven dat het nu wel goed geregeld is of dat ze er geen vertrouwen in hebben dat dit beter wordt.
- **Hoe de gemeente omgaat met grote plannen en onverwachte problemen oplost (gemiddeld 5,0 punten).** Deelnemers noemen bij dit onderwerp hun woonplezier en dat het belangrijk is dat de kernen niet 'gebruikt' gaan worden als woningbouwlocatie. Deelnemers die dit lager prioriteren stellen dat dit op grotere schaal aangepakt moeten worden en/of dat het in algemene zin een basisvoorwaarde is dat de gemeente dit goed regelt.
- **Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen (gemiddeld 4,7 punten).** Deelnemers vinden het belangrijk dat het betaalbaar blijft om in Wormerland te wonen. Zo is het voor sommigen nu al duur en is er aandacht nodig voor mensen die het moeilijk kunnen betalen. Anderen stellen dat alles goed regelen nu eenmaal geld kost, dat ze het waard vinden om wat te betalen en/of dat het overal geld kost.
- **Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente (gemiddeld 4,4 punten).** Deelnemers geven aan het belangrijk te vinden dat de balans op orde is, dat ze niet willen dat geld wegvloeit en/of dat een goede balans belangrijk is voor de weerbaarheid van de gemeente. Anderen geven aan dat een goede balans vanzelfsprekend moet zijn, dat ze vertrouwen dat het bestuur er goed mee omgaat of dat ze hier te weinig over weten.
- **De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio (gemiddeld 4,0 punten).** Deelnemers geven aan het belangrijk te vinden dat de gemeente haar stem behoudt, de invloed serieus genomen wordt en er naar inwoners geluisterd wordt. Anderen geven aan dat de invloed niet uitmaakt omdat de invloed in de regio toch al klein is en/of dat het na een fusie beter zal gaan.
- **De afstand tussen bestuur en inwoners (gemiddeld 4,0 punten).** Deelnemers geven aan dat het belangrijk is dat het bestuur benaderbaar is, weet waar inwoners voor staan en zich inzet voor de leefbaarheid. Anderen stellen dat de afstand tussen bestuur en inwoners ze weinig uitmaakt als het bestuur maar empathisch is. Ook zijn er deelnemers die aangeven dat er altijd afstand zal zijn en/of dat de afstand tussen bestuur en inwoners bij een fusie altijd vergroot.

Samenvattend zien we de volgende zes conclusies

- **Over de deelname.** Met 2.044 deelnemers aan de raadpleging is sprake van een respons van 15% van de inwoners van Wormerland van 18 jaar en ouder. Dankzij deze deelname, en lichte herweging van de steekproef, kunnen we in dit onderzoek **representatieve uitspraken** doen voor de hele gemeente Wormerland op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingsniveau.
- **Over fuseren in de toekomst.** De meerderheid van de inwoners (71%) is het ermee eens dat de gemeente onderzoek doet naar fuseren in de toekomst.
- **Over de scenario's voor een fusie.** Er is geen meerderheid voor één van de drie scenario's (fuseren met Purmerend, met Zaanstad of splitsen). Wel laten de resultaten zien dat inwoners een fusie met Purmerend (scenario A) relatief het vaakst een goed idee vinden. Een fusie met Zaanstad (scenario B) wordt relatief het minst vaak als goed idee gezien.
- **Over de voorkeuren per kern.** Van de kernen Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor weten we niet of de resultaten representatief zijn. Observationeel zien we dat de meerderheid van de deelnemers uit Jisp en Wijdewormer/Neck een fusie met Purmerend een goed idee vindt. Ook zien we dat de meerderheid van de deelnemers uit Spijkerboor een voorkeur heeft voor het scenario 'splitsen' en als kern een voorkeur heeft voor Alkmaar. De helft van de deelnemers uit Oostknollendam vindt splitsen een goed idee. Van de deelnemers die splitsen een goed idee vinden voelt 40% zich het meeste thuis in Zaanstad. Deelnemers uit Wormer geven relatief het vaakst aan dat ze Purmerend een goed idee vinden (47%) en dat ze Zaanstad niet een goed idee vinden (64%).
- **Over de uitgangspunten.** Er is gedeelde steun onder inwoners over welke uitgangspunten belangrijker zijn dan andere, namelijk uitgangspunten gericht op de dorpskernen en de (goede) uitvoering van taken door de gemeente. Inwoners geven minder prioriteit aan uitgangspunten over geld of over de verhouding van de gemeente met de regio en met haar inwoners. Deze voorkeuren van inwoners zijn breed gedeeld, zo zien we geen verschillen tussen subgroepen.
- **Waardering van de raadpleging.** De meerderheid van de deelnemers waardeert de raadpleging positief en vindt het onderwerp belangrijk.

Inhoudsopgave

1	Aanleiding & Opzet	• Wat was de aanleiding voor deze raadpleging? • Hoe zag de raadpleging er globaal uit?
2	Respondenten	• Wie hebben er meegedaan aan de raadpleging? • Hoe vaak hebben deelnemers contact met Wormerland en de omliggende gemeenten?
3	Over de scenario's voor de toekomst	• Hoe denken inwoners over het onderzoek naar een fusie? • Wat vinden inwoners van de drie mogelijke scenario's voor de toekomst van Wormerland? • Uitsplitsingen naar kernen
4	Over de uitgangspunten voor een fusie	• Welke van de acht uitgangspunten geven inwoners prioriteit? En waarom? • Motivaties voor de uitgangspunten
5	Over de raadpleging	• Hoe hebben inwoners de raadpleging ervaren? • Welk rapportcijfer geven zij?
6	Methodologie	• Hoe is de raadpleging tot stand gekomen? • Hoe zijn de data geanalyseerd?

1

Aanleiding & Opzet

- Wat was de aanleiding voor deze raadpleging?
- Hoe zag de raadpleging er globaal uit?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

Over de raadpleging

6

Methodologie

De gemeente Wormerland onderzoekt of ze kan samengaan met een andere gemeente in de buurt

- **Aanleiding.** Net als alle andere gemeenten in Nederland, krijgt de gemeente Wormerland steeds meer taken van de landelijke overheid. Maar de gemeente krijgt niet voor al deze taken meer geld. Tegelijkertijd wordt het steeds moeilijker om goede medewerkers te vinden die het werk binnen de gemeente kunnen uitvoeren. Dit zorgt ervoor dat de gemeente kwetsbaar wordt. Daarnaast werkt de gemeente Wormerland nu samen met de gemeente Oostzaan. Die samenwerking gaat stoppen omdat Oostzaan samen wil gaan met een andere gemeente. De gemeente Wormerland kan niet alleen overblijven. Dat zou niet financieel haalbaar zijn voor de gemeente. Al deze redenen samen zijn aanleiding voor de gemeente Wormerland om mogelijkheden voor een fusie in de toekomst te onderzoeken. Bij dit onderzoek wil de gemeente graag haar inwoners betrekken.
- **Participatie.** Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het onderzoek naar een fusie, heeft Populytics een raadpleging uitgevoerd volgens de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode (zie kader 2). In de raadpleging werden inwoners gevraagd naar hun mening over de verschillende fusiescenario's die de gemeente kan overwegen. En aan welke uitgangspunten inwoners belangrijk vinden als de gemeente Wormerland een fusie onderzoekt.
- **Buiten scope.** De vraag gaat over als de gemeente een fusie onderzoekt, wat inwoners dan belangrijk vinden. De raadpleging ging niet over de vraag óf de gemeente Wormerland gaat fuseren. Dat er een onderzoek komt naar een fusie, is besloten door de gemeenteraad van Wormerland. Wél gaven we deelnemers ruimte om aan te geven of ze het hiermee eens waren of niet. Dit konden ze vervolgens motiveren.

Kader 2. Over de methode PWE

- *Op de stoel van.* De essentie van een PWE-raadpleging is dat deelnemers in een online omgeving 20 minuten op de stoel van een beleidsmaker of politicus zitten. Deelnemers zien realistische scenario's die de gemeente kan overwegen. Ook krijgen zij onderwerpen te zien die overwogen kunnen worden of meegenomen in de onderhandelingen over de toekomst. Deelnemers zien dat er beperkingen zijn en ervaren zodoende dezelfde keuze. Wat adviseren ze vervolgens als zij in de schoenen van de gemeente staan? Na het maken van de keuzes kunnen deelnemers hun keuzes motiveren.

- *Begrip voor complexiteit.* Door mee te doen aan een PWE-raadpleging begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. En de resultaten stellen beleidsmakers in staat om hun keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers.

- *Wetenschappelijk gevalideerd.* De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een participatiemethode die Populytics vaak inzet om mensen te betrekken bij beslissingen die hen gaan raken. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers, onder andere van de TU Delft.

Hoe denken inwoners over de fusiescenario's. En welke uitgangspunten vinden inwoners belangrijk bij het onderzoek naar een fusie?

- **Doel.** De raadpleging heeft als doel om inzichten op te halen hoe inwoners denken over fusiescenario's en op te halen wat zij belangrijk vinden bij het onderzoek naar een fusie. Dit biedt de gemeente inzichten waarmee zij rekening kan houden in het onderzoek en de onderhandelingen voor een fusie.
- **Twee onderdelen.** De raadpleging bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel gaat over hoe inwoners denken over de verschillende fusiescenario's die de gemeente kan overwegen. Het tweede onderdeel biedt inzicht in de uitgangspunten die inwoners belangrijk vinden als de gemeente Wormerland een fusie onderzoekt. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op de verdiepende waarden die de gemeenteraad hanteert. De twee onderzoeksvragen staan onder andere in het kader op deze pagina.
- **Extra informatie onder de help-knop.** Deelnemers aan de raadpleging kregen een overzicht van een aantal veelgestelde vragen met antwoorden over het onderzoek naar een fusie van de gemeente Wormerland. Deze veelgestelde vragen konden ze tijdens de hele duur van de raadpleging terugvinden onder de help-knop in het scherm.
- **Deelname.** De PWE-raadpleging stond online tussen 14 april en 10 mei 2026. Mensen konden meedoen in het Nederlands of online het onderzoek vertalen in de browser. Alle 13.305 inwoners van 18 jaar en ouder hebben een brief gekregen met een uitnodiging voor het onderzoek met een unieke code. Mensen die de raadpleging liever niet online in wilden vullen, konden een papieren versie aanvragen bij de gemeente. Meer informatie staat [in de Methodologie](#).

Kader 3. De onderzoeksvragen en de extra informatie

Twee onderzoeksvragen:

- (1) *Welke voorkeuren, zorgen en voorwaarden hebben inwoners over de drie scenario's die de gemeente Wormerland onderzoekt?*
- (2) *Wat zijn de voorkeuren van inwoners ten aanzien van uitgangspunten voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland?*

Misschien heeft u vragen over het onderzoek naar de fusie van de gemeente Wormerland met een andere gemeente. Hieronder leggen we een aantal veelgestelde vragen uit. Deze kunt u ook terugvinden onder de help-knop (?) rechtsbovenin uw scherm.

> [Waarom doet de gemeente Wormerland onderzoek naar een fusie?](#)

> [Waarom wordt er niet een andere soort samenwerking opgezet, zoals we nu met gemeente Oostzaan samenwerken?](#)

> [Met welke gemeenten kan Wormerland fuseren?](#)

> [Als Wormerland gaat fuseren, hoe snel gaat dat gebeuren?](#)

> [Hoe gaat Wormerland bepalen met welke gemeente we gaan fuseren?](#)

> [Als we nu niets doen, wat gebeurt er dan?](#)

2

Respondenten

- Wie hebben er meegedaan aan de raadpleging?
- Hoe vaak hebben deelnemers contact met Wormerland en de omliggende gemeenten?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

Over de raadpleging

6

Methodologie

Kenmerken van de deelnemers

- Er hebben 2.044 mensen meegedaan aan de raadpleging. Dit komt neer op een response van ruim 15% op de brieven. Dat is relatief hoog in vergelijking met andere PWE-raadplegingen of onderzoeken waarbij deelnemers via brieven zijn geworven.
- **Demografische kenmerken.** De kenmerken van de deelnemers verschillen van de kenmerken van de populatie. Zo hebben er relatief meer mensen van 65 jaar en ouder en meer mensen met een afgeronde hbo of wo-opleiding meegedaan. Dit zien we bij raadplegingen vaker.
- Om ervoor te zorgen dat we, ondanks de verschillen tussen de populatie en de deelnemers, representatieve uitspraken kunnen doen voor de **bevolking van Wormerland**, hebben we de antwoorden van deelnemers herwogen. Dit hebben we gedaan op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype. Er is niet herwogen op dorpskern omdat de aantallen deelnemers per dorpskern daarvoor te klein zijn.
- Meer informatie over herwegen is te vinden [in de Methodologie](#).

Figuur 2.1. Samenstelling van de deelnemers

	Populatie (Wormerland)*	Deelnemers ** (n = 2.044)
Gender		
Vrouw	50%	50%
Man	50%	48%
Leeftijd		
18 tot 35 jaar	22%	13%
35 tot 65 jaar	48%	46%
65 jaar en ouder	30%	40%
Opleiding		
Basisonderwijs, vmbo, mbo1	24%	16%
Havo, vwo, mbo2-4	48%	36%
Hbo, wo	28%	43%

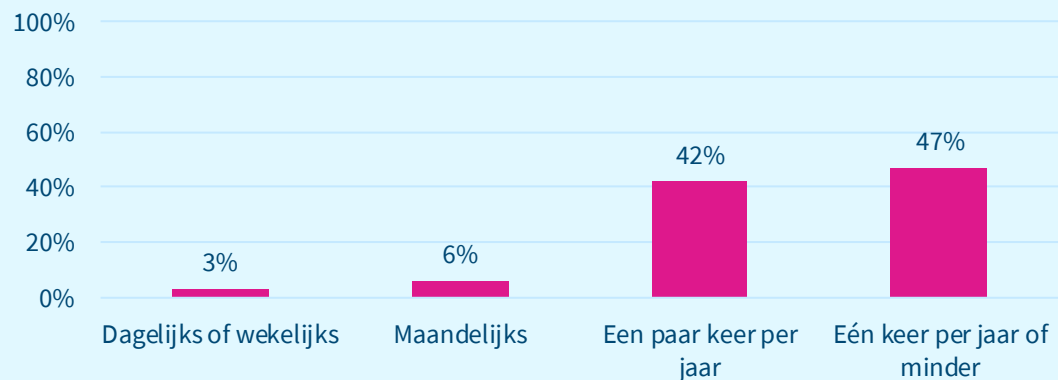
	Populatie (Wormerland)*	Deelnemers ** (n = 2.044)
Kern		
Jisp	4%	4%
Oostknollendam	3%	3%
Spijkerboor	1%	2%
Wijdewormer / Neck	12%	16%
Wormer	79%	75%

* Bron: CBS en data van de gemeente Wormerland

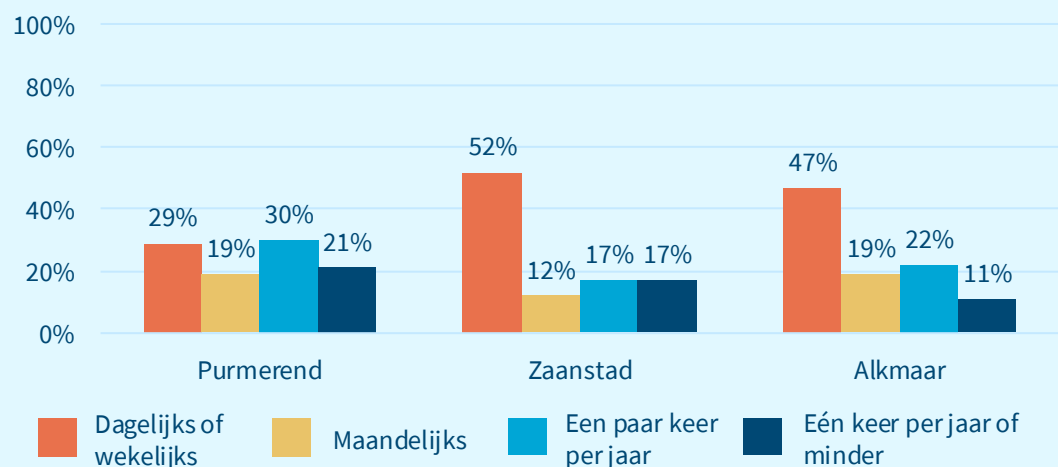
** Totaalpercentages kunnen afwijken van 100% door afronding, deelnemers die kozen voor 'anders', 'zeg ik liever niet', of betreft het populatiedeel dat jonger dan 18 jaar is.

Figuur 2.2. Hoe vaak deelnemers contact hebben met de gemeente Wormerland

Figuur 2.3. Hoe vaak deelnemers in omliggende gemeenten komen

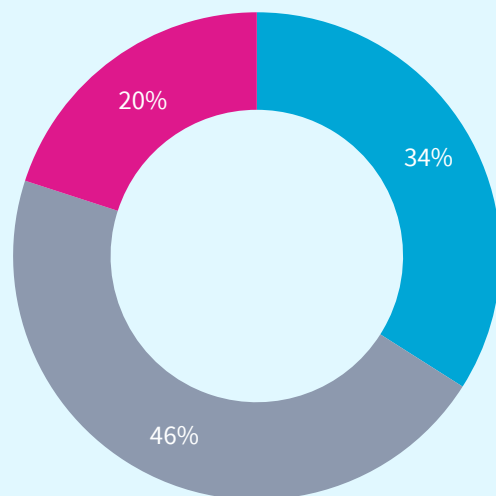
Deelnemers hebben contact met de gemeente Wormerland en komen in de omliggende gemeenten

- Om een beeld te krijgen van hoe vaak inwoners zich momenteel wenden tot de gemeente Wormerland en hoe actief inwoners in de omliggende gemeenten komen, vroegen we deelnemers hoe vaak zij contact hebben met de gemeente Wormerland. En daarnaast hoe vaak zij in de omliggende gemeenten (Purmerend, Zaanstad en Alkmaar) komen. De resultaten van beide onderdelen presenteren we op deze pagina.
- Bijna de helft van de deelnemers (47%) geeft aan één keer per jaar of minder contact te hebben met de gemeente Wormerland. 42% heeft een paar keer per jaar contact. Daarnaast geven anderen aan maandelijks (6%) of dagelijks dan wel wekelijks (3%) contact met de gemeente te hebben.
- Als het gaat over de omliggende gemeenten, komt het merendeel van de deelnemers (52%) dagelijks dan wel wekelijks in de gemeente Zaanstad. Bijna de helft (47%) komt (ook) dagelijks dan wel wekelijks in de gemeente Alkmaar. In de gemeente Purmerend komen de deelnemers relatief gezien het minst. 21% geeft aan één keer per jaar of minder naar deze omliggende gemeente te gaan.
- Redenen waarvoor deelnemers de omliggende gemeenten bezoeken zijn niet uitgevraagd. Er werd wel aangegeven dat de gemeente Zaanstad een NS station heeft waardoor een bezoek aan Wormerland met het openbaar vervoer relatief vaak via Zaanstad zal plaatsvinden.

Figuur 2.4. Vertrouwen in de overheid

Hoeveel vertrouwen heeft u in de overheid?

- Weinig tot geen vertrouwen
- Een beetje vertrouwen
- Veel tot volledig vertrouwen

Vertrouwen in de overheid

- Deelnemers kregen de vraag hoeveel vertrouwen ze hebben in de overheid. Binnen deze vraag valt het vertrouwen in de gemeente Wormerland, maar ook de omliggende gemeenten en bijvoorbeeld andere overheidslagen zoals de provincie.
- 20% van de deelnemers geeft aan dat ze veel tot volledig vertrouwen hebben in de overheid. Het grootste deel van de deelnemers (46%) geeft aan dat ze een beetje vertrouwen hebben. De overige 34% geeft aan dat ze weinig tot geen vertrouwen hebben.

3

Over de scenario's voor de toekomst

- Hoe denken inwoners over het onderzoek naar een fusie?
- Wat vinden inwoners van de drie mogelijke scenario's voor de toekomst van Wormerland?
- Uitsplitsingen naar kernen

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

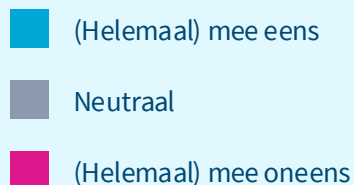
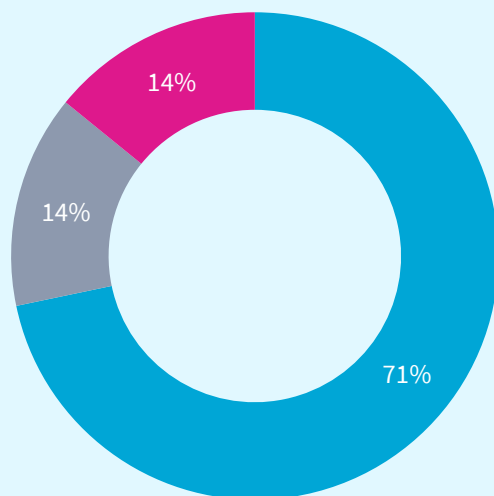
Over de raadpleging

6

Methodologie

Figuur 3.1. Houding ten opzichte van het onderzoek naar een fusie

De gemeente Wormerland onderzoekt met welke gemeente zij het beste kan fuseren in de toekomst. In hoeverre bent u het ermee eens dat de gemeente dit onderzoekt?

De meerderheid van de inwoners is het ermee eens dat de gemeente een fusie in de toekomst onderzoekt

- Aan het begin van de raadpleging werden inwoners gevraagd of zij het ermee eens zijn dat de gemeente onderzoek met welke gemeente zij het beste kan fuseren in de toekomst.
- **De meerderheid van de inwoners (71%) is het (helemaal) eens met een onderzoek naar fuseren in de toekomst.** 14% van de inwoners is neutraal over een onderzoek naar fuseren in de toekomst en 14% is het (helemaal) oneens met een onderzoek naar fuseren in de toekomst.
- **In de motivaties is te zien dat inwoners naar verschillende aspecten kijken.** Zo geven ze aan of ze het wel of niet eens zijn met (1) een fusie in de toekomst, (2) onderzoek doen naar een fusie en/of (3) onderzoek doen naar wat inwoners vinden van een fusie. Op de volgende pagina wordt verder ingegaan op deze motivaties.
- Mensen die het (helemaal) oneens zijn met het onderzoek naar fuseren in de toekomst kregen de vraag of ze wel mee willen denken via de raadpleging, ondanks dat ze het oneens zijn. **75% wilde zijn of haar mening over het onderwerp geven** en is verder gegaan met het invullen van de raadpleging.

Motivaties voor meningen over onderzoek naar fuseren in de toekomst

- Deelnemers die het **(helemaal) eens** zijn (71%) benoemen in veel gevallen de noodzaak tot fuseren. Daarbij geven sommigen aan dat ze het liever niet willen, maar dat het niet anders kan. Ook zijn er deelnemers die juist kansen zien in een fusie, zoals meer slagkracht hebben of betere voorzieningen binnen de gemeente. Daarnaast wijzen deelnemers op het belang van goed onderzoek zodat de gemeente een onderbouwde keuze kan maken over de toekomst. Tot slot geven deelnemers aan dat ze achter het onderzoek staan omdat ze het belangrijk vinden dat inwoners betrokken worden bij de keuze voor de toekomst.
- Van de deelnemers die **neutraal** zijn over het onderzoek naar fuseren in de toekomst (14%) geven meerdere deelnemers aan liever niet te willen fuseren. Sommigen geven aan neutraal te zijn omdat ze het niet willen maar wel een noodzaak zien, anderen zien die noodzaak niet maar staan wel achter een onderzoek naar de mogelijkheden. Ook zijn er deelnemers die motiveren dat ze niet genoeg kennis hebben om hier iets van te vinden. Verder zijn er deelnemers die aangeven dat ze twijfelen omdat ze nog zorgen hebben over voorwaarden willen stellen.
- Van de deelnemers die het **(helemaal) oneens** zijn (14%) geven de meesten aan dat ze niet willen dat de gemeente gaat fuseren. Zij zien liever dat Wormerland zelfstandig blijft, bijvoorbeeld vanwege de kleinschaligheid, de korte lijntjes, de cultuur en het landschap. Een deel van hen geeft aan dat zelfstandig blijven mogelijk is. Of dat ze andere oplossingen zien dan de voorgestelde scenario's, zoals een andere vorm van samenwerking met omliggende gemeenten. Daarnaast zijn er deelnemers die het oneens zijn omdat ze zorgen hebben over een fusie, zoals voorzieningen verliezen of een grotere afstand tussen inwoners en gemeente. Tot slot geven enkele deelnemers aan dat ze het oneens zijn omdat er al genoeg onderzoek is gedaan en de gemeente een keuze zou moeten kunnen maken.
- In alle drie de antwoordcategorieën zijn er motivaties van enkele deelnemers die aangeven dat ze niet zeker weten of een fusie wel noodzakelijk is. Er leeft een brede informatiebehoefte hierover.

Kader 4. Een deel van de vragen over fusiescenario's

Hoe denkt u over een fusie met verschillende gemeenten?

Het vorige onderdeel ging over dingen die belangrijk zijn bij een fusie. We willen u nu vragen hoe u denkt over verschillende mogelijkheden voor een fusie.

De gemeente onderzoekt drie mogelijkheden voor de toekomst van Wormerland. In willekeurige volgorde zijn deze mogelijkheden:

- (A) Fusieren met de gemeente Purmerend
- (B) Fusieren met de gemeente Zaanstad
- (C) Splitsing: sommige dorpen fuseren met Zaanstad, anderen met Purmerend of met Alkmaar

Hieronder kunt u uw mening geven over alle drie de mogelijkheden.

Mogelijkheid A: fuseren met de gemeente Purmerend

Gemeente Purmerend ligt ten oosten van Wormerland. Er wonen ongeveer 97.000 mensen. De gemeente heeft een middelgrote stad (Purmerend) en kleinere dorpen in een groene omgeving.

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland gaat fuseren met de gemeente Purmerend?

☐ Ja

☐ Ja, onder voorwaarden

☐ Neutraal (geen goed idee, geen slecht idee)

☐ Nee

☐ Weet ik niet; zeg ik favoriet niet

Wilt u uw antwoord sitloggen? (100)

Mogelijkheid B: fuseren met de gemeente Zaanstad

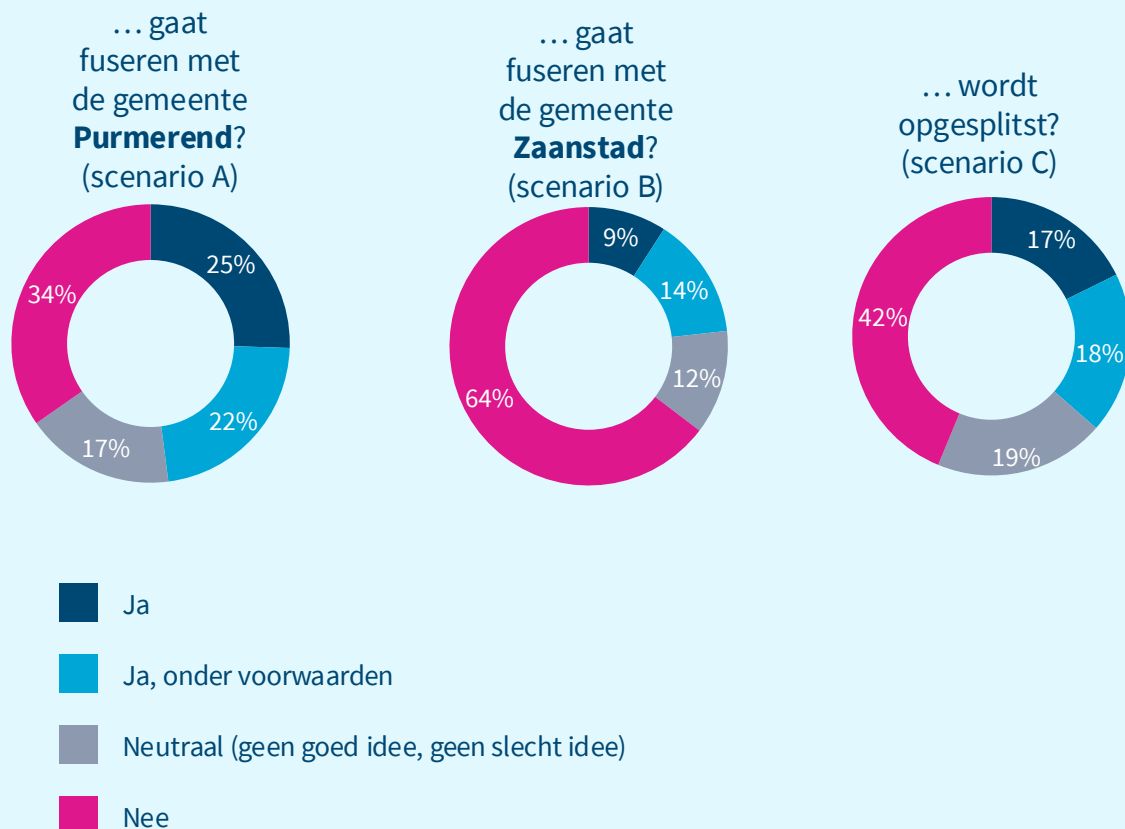
Onderzoeksvraag 1: voorkeuren, zorgen en voorwaarden van inwoners over de drie scenario's die de gemeente onderzoekt

- **Drie scenario's.** De gemeenteraad van Wormerland heeft in maart 2026 vastgesteld dat in de participatie drie scenario's worden meegenomen, namelijk:
 - Scenario A: een fusie met gemeente Purmerend
 - Scenario B: een fusie met gemeente Zaanstad
 - Scenario C: splitsing, per kern van de gemeente wordt besloten met welke gemeente die kern fuseert
- Inwoners konden per scenario aangeven of ze dit een goed idee vonden en hun antwoord toelichten.
- **Geen scenario zelfstandigheid.** In maart 2026 heeft de gemeenteraad besloten dat de gemeente Wormerland zal gaan fuseren. Een scenario over het zelfstandig blijven van de gemeente is daarom niet opgenomen in de raadpleging. Wél gaven we deelnemers de ruimte om aan te geven of ze het met een fusie eens zijn of niet. De resultaten hiervan staan op de vorige pagina.
- **Kern Spijkerboor.** Voor iedere kern waren de vragen over de scenario's hetzelfde, behalve voor de kern Spijkerboor. Er is afgewogen dat alleen voor Spijkerboor een logische optie bij scenario C (splitsing) zou zijn om mogelijk samen te gaan met de gemeente Alkmaar. Daarnaast hebben inwoners uit deze kern eerder aangegeven dat zij willen dat het mogelijk is om als kern met de gemeente Alkmaar te kunnen fuseren. Daarom kregen inwoners uit Spijkerboor bij de vragen over splitsing ook de mogelijkheid om gemeente Alkmaar te kiezen.
- De volgende pagina's bevatten de resultaten van de scenariovragen. Hierbij wordt eerst ingegaan op de resultaten op gemeenteniveau. Vervolgens worden de resultaten per dorpskern getoond.

Figuur 3.2. Houding ten opzichte van fusie met een andere gemeente

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

Houding van inwoners ten opzichte van fusie met een andere gemeente

- Figuur 3.2 laat zien hoe de inwoners van gemeente Wormerland antwoorden op de vraag of zij de scenario's een goed idee vinden.
- We zien dat de inwoners verdeeld zijn over wat ze vinden van de drie scenario's. Zo is er niet één scenario waarvan de meerderheid van de inwoners aangeeft dat ze het een goed idee vinden.
 - 47% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend. Dit bestaat uit een optelling van 25% die 'ja' en de 22% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 34% vindt het een slecht idee.
 - 23% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Zaanstad. Dit bestaat uit een optelling van 9% die 'ja' en de 14% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 64% vindt het een slecht idee.
 - 35% van de inwoners vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente opgesplitst wordt en per kern gefuseerd wordt. Dit bestaat uit een optelling van 17% die 'ja' en de 18% die 'ja, onder voorwaarden' antwoordde. 42% vindt het een slecht idee.
- Ten aanzien van scenario B, fusie met Zaanstad, zijn relatief gezien de minste inwoners neutraal. Hierbij geven inwoners dus het vaakst aan dat ze het wel of geen goed idee vinden.
- Op de volgende pagina's wordt per scenario uitgelicht welke motivaties inwoners aandragen voor hun keuze. Vervolgens wordt nader ingegaan op de resultaten per kern van de gemeente.

Meest genoemde argumenten

- In de toelichtingen van deelnemers komen verschillende soorten argumenten terug. Figuur 3.3 laat enkele veelgenoemde argumenten zien en de mate waarin deze per scenario zijn benoemd.
- **Geografische binding en nabijheid** wordt bij alle drie de scenario's genoemd, meestal als argument om een scenario een goed idee te vinden. Inwoners vinden het dus belangrijk dat ze binding hebben met de nieuwe gemeente en dat deze nabij is. Ditzelfde geldt voor het argument dat de nieuwe gemeente moet passen bij het huidige **karakter van de kernen**.
- Als het gaat om de specifieke gemeenten, Purmerend en Zaanstad, kijken inwoners naar het **functioneren van de gemeente**. Dit kan als voordeel worden gezien, zoals wanneer de gemeente het volgens inwoners goed op orde heeft, maar kan ook als nadeel worden gezien wanneer een gemeente het niet goed op orde heeft.
- Verder speelt de **historische binding** bij scenario's B en C een rol en wordt bij die scenario's ook over kansen gesproken. Bij scenario C wordt met name benoemd dat het een **kans** is om *niet* te splitsen maar als gehele gemeente te fuseren zodat het belang van Wormerland beter geborgd blijft.

Figuur 3.3. Argumentencategorieën fusiescenario's

	Scenario A: Purmerend	Scenario B: Zaanstad	Scenario C: Splitting
Geografische binding & nabijheid	++ / --	++ / -	++ / -
Een karakter dat past	++ / -	+ / --	+
Functioneren van de gemeente	+ / -	+ / --	
Ervaring met een fusie	+	-	
Historische binding		+	+
Kansen & voordelen		+	-

Toelichting. Dit figuur laat het zien welke argumenten bij welk scenario zijn genoemd. Een plus (+) geeft aan dat deelnemers het argument gebruiken om aan te geven dat ze het een goed idee vinden en een min (-) dat ze het geen goed idee of een slecht idee vinden. De hoeveelheid plussen of minnen geeft aan dat het argument vaker of minder vaak is genoemd.

Scenario A: fusie met de gemeente Purmerend

- Als het gaat over het scenario waarbij de gemeente als geheel gaat fuseren met gemeente Purmerend, denken inwoners met name aan de onderwerpen zoals die op de vorige pagina zijn benoemd. Figuur 3.4 geeft een overzicht van deze categorieën met quotes ter illustratie die zijn genoemd bij dit scenario.
- Daarnaast zijn er argumenten bij dit scenario benoemd, die niet terugkomen bij de andere scenario's.
- Deelnemers die een fusie met gemeente Purmerend **een goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - Er al een gezamenlijk natuurgebied is dat één geheel zou moeten blijven vormen
 - Dit scenario efficiënter is omdat Oostzaan mogelijk ook fuseert met Purmerend
 - Dit een prima optie is (algemeen)
 - Dit de minst slechte optie is
- Deelnemers die een fusie met gemeente Purmerend **geen goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - De gemeente Purmerend de gemeente Wormerland niet voldoende kent
 - Dit Wormerland geld kost omdat Wormerland meer geld heeft dan Purmerend
 - Er weinig samengewerkt wordt met Purmerend
- Deelnemers die **neutraal** zijn over dit scenario, geven meestal dezelfde argumenten als deelnemers die het een goed of geen goed idee vinden. Of ze geven aan dat ze te weinig informatie hebben om hier een keuze over te kunnen maken.

Figuur 3.4. Voorbeelden ter illustratie van scenario A

Voorbeeld van een deelnemer die scenario A een goed idee vindt

"Kernen Neck en Wijdewormer zijn Purmerend gericht. Alle voorzieningen zijn al daar."

"Het gevoel is veel beter, mede om het meer 'dorpse' karakter van Purmerend"

"Purmerend is goed bezig met infra, informeert de burgers goed en ik heb het idee dat ze goed vooruit denken."

"Ze hebben al ervaring met een fusie met de Beemster. En het landelijke."

Geografische binding & nabijheid

Een karakter dat past

Het functioneren van de gemeente

Ervaring met een fusie

Voorbeeld van een deelnemer die scenario A geen goed idee vindt

"Totaal geen binding mee en te ver weg voor de meeste inwoners van wormerland"

Wormerland heeft een heel ander karakter dan purmerend. Mensen zijn anders"

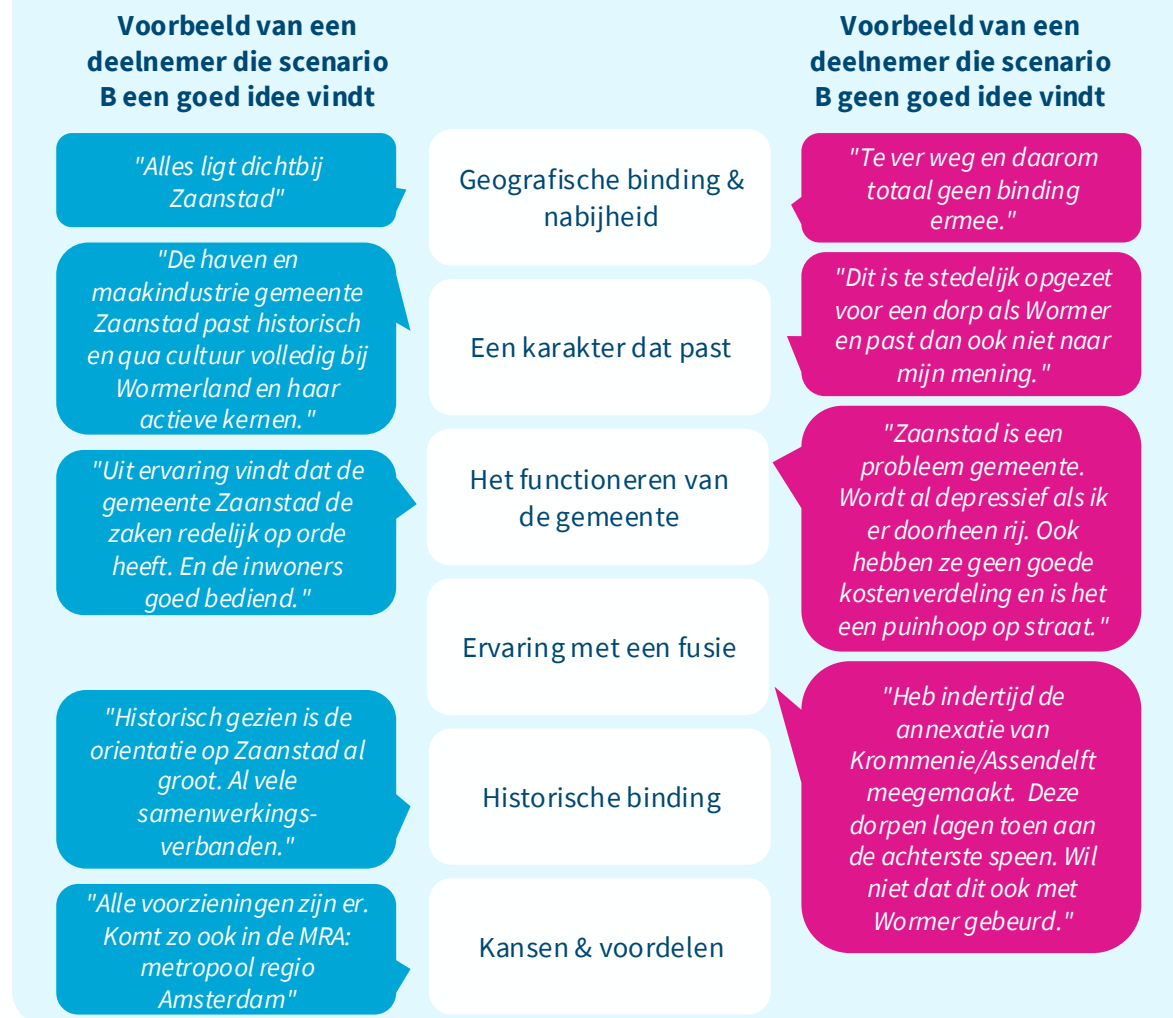
"Ik heb zeer slechte ervaringen met de jeugdhulp in Purmerend. Geen goed idee!"

Scenario B: fusie met de gemeente Zaanstad

- Als het gaat over het scenario waarbij de gemeente als geheel gaat fuseren met gemeente Zaanstad, denken inwoners ook aan de onderwerpen zoals de geografische nabijheid en het karakter. Figuur 3.5 geeft een overzicht van deze categorieën met quotes ter illustratie die zijn genoemd bij dit scenario.
- Daarnaast zijn er argumenten bij dit scenario benoemd, die niet terugkomen bij de andere scenario's.
- Deelnemers die een fusie met gemeente Zaanstad **een goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - Er al verbondenheid is via de Zaanstreek en (een deel van de) inwoners zich "Zaankanter" voelt
 - Een fusie met Zaanstad voor een deel van Wormerland een goed idee is, maar voor andere delen minder
- Deelnemers die een fusie met gemeente Zaanstad **geen goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - Ze het idee hebben dat het bestuurlijk een "zooitje" is, met ruzies en weinig aandacht voor de gemeente zelf
 - Zaanstad de financiën niet op orde heeft en/of één van de duurste gemeenten is qua belastingen
 - Zaanstad te groot is voor de kernen van Wormerland
- Deelnemers die **neutraal** zijn over dit scenario, geven meestal dezelfde argumenten als deelnemers die het een goed of geen goed idee vinden. Of ze geven aan dat ze te weinig informatie hebben om hier een keuze over te kunnen maken.

Figuur 3.5. Voorbeelden ter illustratie van scenario B

Scenario C: splitsen

- Als het gaat over het scenario waarbij de gemeente opgesplitst wordt en per kern fuseert, komen wederom onderwerpen als binding en karakter voorbij. Ook noemen mensen juist risico's en gemiste kansen in dit scenario. Figuur 3.6 geeft een overzicht van deze categorieën met quotes ter illustratie die zijn genoemd bij dit scenario.
- Daarnaast zijn er argumenten bij dit scenario benoemd, die niet terugkomen bij de andere scenario's.
- Deelnemers die het opsplitsen van de gemeente **een goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - Ze een voorkeur hebben voor een fusie met gemeente Alkmaar
 - Ze graag willen dat Neck en Wijdewormer niet opgesplitst worden
 - Ze een voorkeur hebben voor een specifieke indeling. In de meeste gevallen gaat dit om Neck en Wijdewormer samenvoegen met Purmerend en Spijkerboor samenvoegen met Alkmaar. Rondom Wormer zijn er zowel deelnemers die aangeven dat deze kern samen moet gaan met Purmerend, als met Zaanstad of zelfs Alkmaar.
- Deelnemers die het opsplitsen van de gemeente **geen goed idee** vinden, geven (naast de veelgenoemde categorieën) aan dat:
 - Ze het belangrijk vinden dat de gemeente bij elkaar blijft, bijvoorbeeld omdat het anders een rommeltje wordt, omdat het belang niet goed geborgd kan worden of omdat het gebied nu in balans is en dat zo moet blijven
 - Ze de zorg hebben dat als de gemeente opgesplitst wordt, hun kern dan fuseert met een gemeente die niet hun voorkeur heeft
- Deelnemers die **neutraal** zijn over dit scenario, geven meestal dezelfde argumenten als deelnemers die het een goed of geen goed idee vinden.

Figuur 3.6. Voorbeelden ter illustratie van scenario C

Voorbeeld van een deelnemer die scenario C een goed idee vindt

"Het dorp moet aansluiten waar het, het makkelijkste toegang naar toe heeft."

"Hier wordt het meest rekening gehouden met de identiteit van de verschillende dorpen."

"Ik heb de gemeentelijke herindeling destijds al nooit begrepen, en nu moet t dus alsnog uit elkaar worden getrokken om die fout te herstellen. De verschillende kernen waren nooit op een buurgemeente gericht, maar vanouds al op meerdere."

Geografische binding & nabijheid

Een karakter dat past

Historische binding

Kansen & voordelen

Voorbeeld van een deelnemer die scenario C geen goed idee vindt

"Dan valt de onderlinge verbinding ook uiteen en verliezen we helemaal onze identiteit."

"Splitsing van Wormerland acht ik onwenselijk. Het risico bestaat dat individuele dorpen via splitsing alsnog bij Zaanstad worden ingedeeld, wat ik uitdrukkelijk niet wil. Bovendien doorbreekt splitsing de sociale en bestuurlijke samenhang die Wormerland als geheel kenmerkt. [...]"

Hoe denken deelnemers uit Jisp over de scenario's?

Disclaimer: we weten niet in hoeverre de resultaten representatief zijn voor alle inwoners uit de kern Jisp.

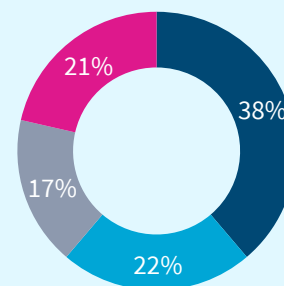
We laten per kern zien wat deelnemers vinden van de drie scenario's. Op deze pagina staan de resultaten voor de kern Jisp. Er hebben 84 inwoners uit Jisp meegedaan. Dat zijn er te weinig om met voldoende zekerheid uitspraken te doen over de bevolking van Jisp. De resultaten zijn dan ook observationeel.

- Meer dan de helft van de deelnemers uit Jisp (60%) vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend (scenario A; 38% + 22% = 60%). 21% vindt dat niet.
- 42% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente wordt opgesplitst (scenario C; 24% + 18% = 42%). 33% vindt dat niet. Van de deelnemers die opsplitsen een goed idee vinden, gaf 81% aan zich het meest thuis te voelen in Purmerend, 8% in Zaanstad en 11% heeft geen voorkeur. Voor scenario C is geen significant verschil gevonden in antwoorden die deelnemers uit Jisp gaven ten opzichte van deelnemers uit de andere kernen.
- 15% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Zaanstad (scenario B; 7% + 8% = 15%). 68% vindt dat niet. Voor scenario B is geen significant verschil gevonden in antwoorden die deelnemers uit Jisp gaven ten opzichte van deelnemers uit de andere kernen.

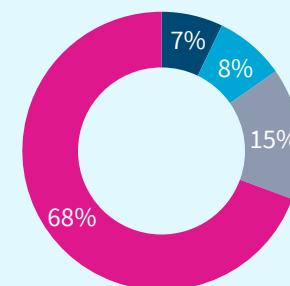
Figuur 3.7. Houding ten opzichte van scenario's - Jisp

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

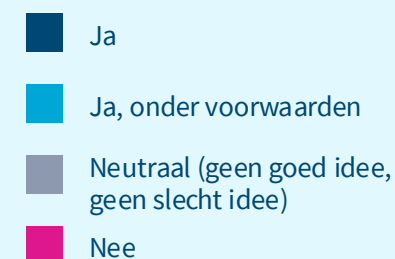
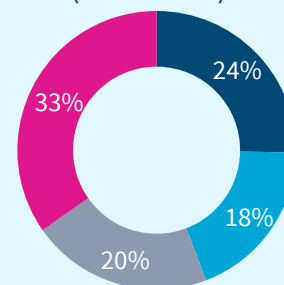
... gaat fuseren met de gemeente **Purmerend?**
(scenario A)

... gaat fuseren met de gemeente **Zaanstad?**
(scenario B)

... wordt opgesplitst?
(scenario C)

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

Hoe denken deelnemers uit Oostknollendam over de scenario's?

Disclaimer: we weten niet in hoeverre de resultaten representatief zijn voor alle inwoners uit de kern Oostknollendam.

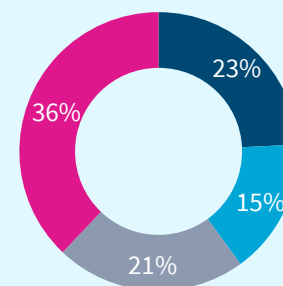
Op deze pagina staan de resultaten voor de kern Oostknollendam. Er hebben 60 inwoners uit Oostknollendam meegedaan. Dat zijn er te weinig om met voldoende zekerheid uitspraken te kunnen doen over de gehele bevolking van Oostknollendam. De resultaten zijn dan ook observationeel.

- De helft van de deelnemers uit Oostknollendam (50%) vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente wordt opgesplitst (scenario C; 28% + 22% = 50%). 21% vindt dat niet. Van de deelnemers die opsplitsen een goed idee vinden, gaf 40% aan zich het meest thuis te voelen in Zaanstad, 28% in Purmerend en 24% geen voorkeur.
- 45% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Zaanstad (scenario B; 27% + 18% = 45%). 31% vindt dat niet.
- 38% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend (scenario A; 23% + 15% = 38%). 36% vindt dat niet. Voor scenario A is geen significant verschil gevonden in antwoorden die deelnemers uit Oostknollendam gaven ten opzichte van deelnemers uit de andere kernen.

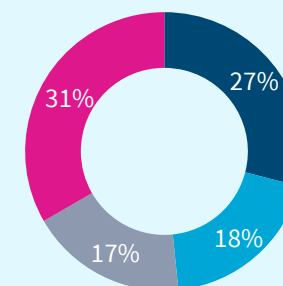
Figuur 3.8. Houding ten opzichte van scenario's - Oostknollendam

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

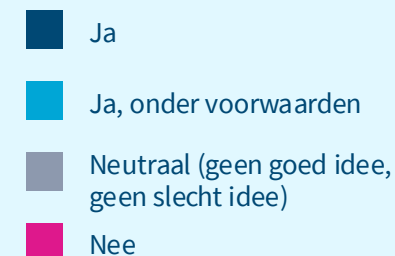
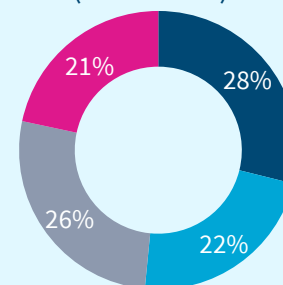
... gaat fuseren met de gemeente **Purmerend?** (scenario A)

... gaat fuseren met de gemeente **Zaanstad?** (scenario B)

... wordt opgesplitst? (scenario C)

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

Hoe denken de deelnemers uit Spijkerboor over de scenario's?

Disclaimer: we weten niet in hoeverre de resultaten representatief zijn voor alle inwoners uit de kern Spijkerboor.

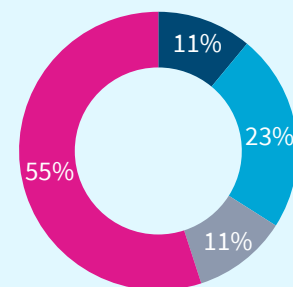
Op deze pagina staan de resultaten voor de kern Spijkerboor. Er hebben 39 inwoners uit Spijkerboor meegedaan. Dat zijn er te weinig om met voldoende zekerheid uitspraken te kunnen doen over de gehele bevolking van Spijkerboor. De resultaten zijn dan ook observationeel.

- Een ruime meerderheid van de deelnemers uit Spijkerboor (88%) vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente wordt opgesplitst (scenario C; 64% + 24% = 88%). 13% vindt dat niet. Van de deelnemers die opsplitsen een goed idee vinden, gaf 80% aan zich het meest thuis te voelen in Alkmaar, 17% in Purmerend en 2% geen voorkeur.
- 34% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend (scenario A; 11% + 23% = 34%). 55% vindt dat niet. Voor scenario A is geen significant verschil gevonden in antwoorden die deelnemers uit Spijkerboor gaven ten opzichte van deelnemers uit de andere kernen.
- 7% van de deelnemers vindt het onder voorwaarden een goed idee dat de hele gemeente fuseert met Zaanstad (scenario B). 80% vindt dat niet. Voor scenario B is geen significant verschil gevonden in antwoorden die deelnemers uit Spijkerboor gaven ten opzichte van deelnemers uit de andere kernen.

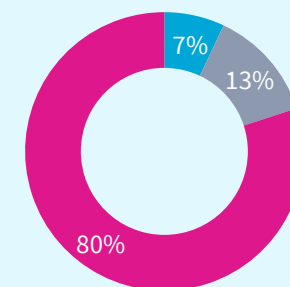
Figuur 3.9. Houding ten opzichte van scenario's - Spijkerboor

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

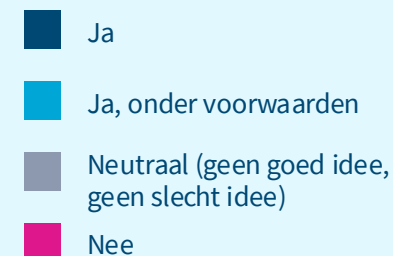
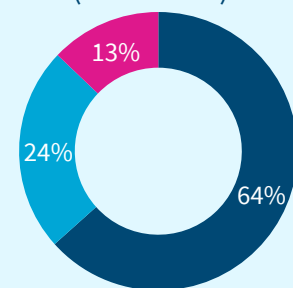
... gaat fuseren met de gemeente **Purmerend?**
(scenario A)

... gaat fuseren met de gemeente **Zaanstad?**
(scenario B)

... wordt opgesplitst?
(scenario C)

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

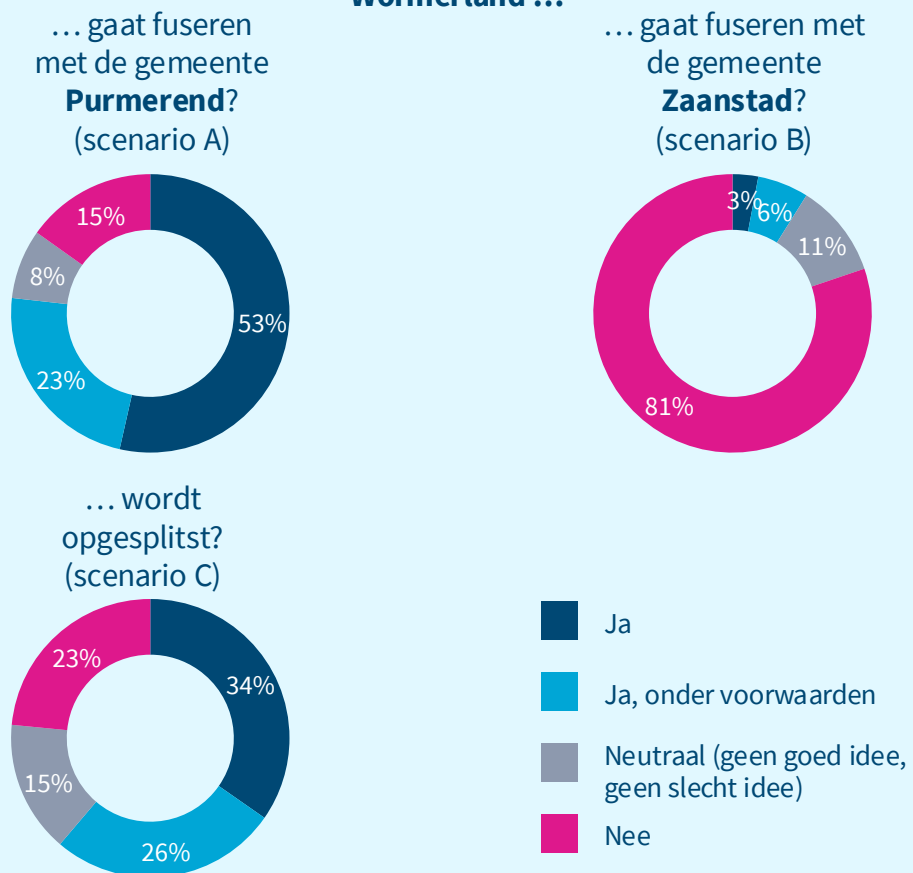
Hoe denken de deelnemers uit Wijdewormer/Neck over de scenario's?

Op deze pagina staan de resultaten voor de kern Wijdewormer/Neck. Er hebben 319 inwoners uit Wijdewormer/Neck meegedaan. Dat zijn er statistisch gezien genoeg om representatieve uitspraken te kunnen doen over de gehele bevolking van Wijdewormer/Neck op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype.

- Zo'n driekwart van de deelnemers uit Wijdewormer/Neck (76%) vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend (scenario A; 53% + 23% = 76%). 15% vindt dat niet.
- 60% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente wordt opgesplitst (scenario C; 34% + 26% = 60%). 23% vindt dat niet. Van de deelnemers die opsplitsen een goed idee vinden, gaf 91% aan zich het meest thuis te voelen in Purmerend, 4% in Zaanstad, 3% koos voor anders en 2% had geen voorkeur.
- 9% van de deelnemers vindt het onder voorwaarden een goed idee dat de hele gemeente fuseert met Zaanstad (scenario B; 3% + 6% = 9%). 81% vindt dat niet.

Figuur 3.10. Houding ten opzichte van scenario's - Wijdewormer/Neck

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

Hoe denken de deelnemers uit Wormer over de scenario's?

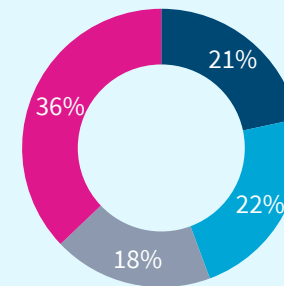
Op deze pagina staan de resultaten voor de kern Wormer. Er hebben 1.537 inwoners uit Wormer meegedaan. Dat zijn er statistisch gezien genoeg om representatieve uitspraken te kunnen doen over de gehele bevolking van Wormer op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype.

- In de kern Wormer is er niet één scenario waarvan de meerderheid van de deelnemers uit Wormer het een goed idee vindt.
- 43% van de deelnemers uit Wormer vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de hele gemeente fuseert met Purmerend (scenario A; 21% + 22% = 43%). 36% vindt dat niet.
- 26% van de deelnemers vindt het een goed idee (wel of niet onder voorwaarden) als de gemeente wordt opgesplitst (scenario C; 11% + 15% = 26%). 51% vindt dat niet. Van de deelnemers die opsplitsen een goed idee vinden, gaf 40% aan zich het meest thuis te voelen in Zaanstad, 38% in Purmerend, 13% had geen voorkeur en 9% koos voor anders.
- Een fusie met Zaanstad heeft het minst de voorkeur. 23% van de deelnemers vindt het onder voorwaarden een goed idee dat de hele gemeente fuseert met Zaanstad (scenario B; 9% + 14% = 23%). 64% vindt dat niet.

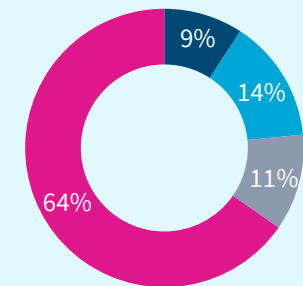
Figuur 3.11. Houding ten opzichte van scenario's - Wormer

Met de informatie die u nu heeft, vindt u het een goed idee als de gemeente Wormerland ...

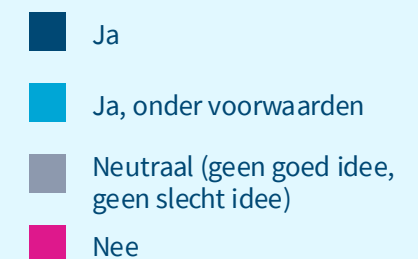
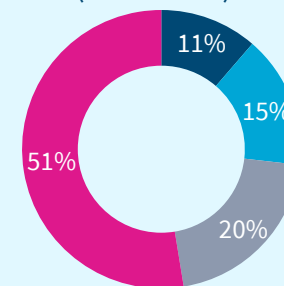
... gaat fuseren met de gemeente **Purmerend?**
(scenario A)

... gaat fuseren met de gemeente **Zaanstad?**
(scenario B)

... wordt opgesplitst?
(scenario C)

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

Als de gemeente zou gaan fuseren, dan stellen inwoners de volgende voorwaarden

- Bij het aangeven van voorkeuren over de scenario's, hadden deelnemers de optie om voorwaarden mee te geven. Hoewel deze voorwaarden per scenario aangegeven konden worden, kwamen bij ieder scenario dezelfde voorwaarden terug. In algemene zin geven inwoners dus aan dat deze voorwaarden belangrijk zijn voor een besluit over de toekomst.
- Allereerst zijn er voorwaarden over het bepalen van de toekomstige indeling. Hierbij worden twee voorwaarden gesteld:
 - Financiën: de financiën van de fusiepartner(s) moeten op orde zijn
 - Indeling: er zijn veel voorwaarden gesteld rondom de indeling. Dit gaat om uitspraken zoals “ik vind splitsing een goed idee, onder de voorwaarde dat mijn kern bij gemeente Purmerend gaat”. Deze voorwaarden komen overeen met de eerder beschreven voorkeuren rondom de indeling. Zie hiervoor de toelichting op [pagina 22](#).
- Daarnaast zijn er voorwaarden gesteld die vertaald kunnen worden naar afspraken om met de nieuwe gemeente te maken. Dat begint bij de voorwaarde: de gemeente moet goed onderhandelen. De inhoud van de afspraken gaat over:
 - Het behoud van de identiteit van en voorzieningen in de kernen
 - De stem en invloed van de kernen in de nieuwe gemeente
 - De omgang met ongewenste ontwikkelingen en toekomstige bezuinigingen
 - Een goede omgang met natuur
 - De naam van de nieuwe gemeente

Figuur 3.12. Voorwaarden die inwoners stellen

Goed onderhandelen

De identiteit van de kernen intact houden

Voorzieningen in of nabij de kernen houden/realiseren

De stem en belangen van de kernen borgen

Niet het ‘afvoerputje’ worden voor ongewenste ontwikkelingen, zoals hoogbouw of industrie

Financiën op orde hebben, nu en in de toekomst

Geen onevenredige verdeling van bezuinigingen waardoor de kernen van Wormerland harder geraakt worden dan andere kernen in de nieuwe gemeente

Enig vorm van contact met de gemeente in de kernen houden

Goede omgang met natuur, bijvoorbeeld door natuurgebieden niet op te splitsen en goed te (blijven) onderhouden

Bij scenario Zaanstad: een nieuwe gemeentenaam zoals bijvoorbeeld ‘gemeente Zaanstreek’

Aandachtspunten bij de invulling van de voorwaarden per kern (1/2)

Op de vorige pagina's lieten de resultaten zien dat de inwoners van verschillende kernen in Wormerland verschillende voorkeuren kunnen hebben. Om een beter beeld te krijgen bij specifieke voorkeuren per kern is er voor iedere kern een dorpsgesprek georganiseerd. Deelnemers konden na het versturen van de raadpleging aangegeven dat ze benaderd mochten worden door de gemeente wanneer zij verdere vragen heeft over het onderzoek. Deze inwoners zijn na sluiting van de raadpleging uitgenodigd voor de dorpsgesprekken. Dit bood de mogelijkheid voor de gemeente om nog meer inzicht te krijgen in het vraagstuk. In de gesprekken stond de vraag centraal: *hoe kan de gemeente de voorwaarden in iedere kern invullen om recht te doen aan de uit de raadpleging naar voren gekomen wensen van de inwoners?* Deze en de volgende pagina beschrijven kort de uitkomsten van ieder dorpsgesprek.

Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor

- Voor de dorpsgesprekken in Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor waren er weinig aanmeldingen. Daarom is ervoor gekozen om deze gesprekken samen te voegen. Het gesprek is gevoerd met 7 inwoners (waaronder 5 leden van de contactcommissies/dorpsraad van Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor).
- De identiteit van deze kernen kenmerkt zich door het landelijke karakter en de saamhorigheid. Het landelijk karakter wordt gevormd door de natuur, vogels en belangrijke elementen zoals het Starnmeer en monument Wegsloot. De saamhorigheid is te zien in alle clubs, zoals de ponyclub, toneelclub en voetbalclub. Maar ook in evenementen zoals derde Pinksterdag.
- Belangrijke voorzieningen zijn de bibliotheek, sportvoorzieningen, (basis)school, het dorpshuis, brandweerkazerne, burgerhulp, vluchtelingenopvang en in het algemeen voorzieningen voor natuur en ouderen.
- De kernen willen ongewenste ontwikkelingen voorkomen, zoals slecht waterbeheer, betaald parkeren, verstedelijking en (stedelijke) politieke spelletjes.
- In iedere kern kwam naar voren dat een goede structuur met een eventuele nieuwe gemeente belangrijk is. Bij het dorpsgesprek voor Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor werd genoemd dat een goede vorm van contact met de (nieuwe) gemeente kan zijn via een gebiedsreGISseur, dorpsraden/contactcommissies of rondjes van het bestuur en raadsleden.

De uitkomst uit de dorpsgesprekken in Wijdewormer en Wormer staan op de volgende pagina.

Aandachtspunten bij de invulling van de voorwaarden per kern (2/2)

Op de vorige pagina's lieten de resultaten zien dat de inwoners van verschillende kernen in Wormerland verschillende voorkeuren kunnen hebben. Om een beter beeld te krijgen bij specifieke voorkeuren per kern is er voor iedere kern een dorpsgesprek georganiseerd. Deelnemers konden na het versturen van de raadpleging aangegeven dat ze benaderd mochten worden door de gemeente wanneer zij verdere vragen heeft over het onderzoek. Deze inwoners zijn na sluiting van de raadpleging uitgenodigd voor de dorpsgesprekken. Dit bood de mogelijkheid voor de gemeente om nog meer inzicht te krijgen in het vraagstuk. In de gesprekken stond de vraag centraal: *hoe kan de gemeente de voorwaarden in iedere kern invullen om recht te doen aan de uit de raadpleging naar voren gekomen wensen van de inwoners?* Deze en de vorige pagina beschrijven kort de uitkomsten van ieder dorpsgesprek.

Wijdewormer & Neck

- In Wijdewormer en Neck is het gesprek gevoerd met 12 inwoners (waaronder 2 leden van de contactcommissie).
- De dorps identiteit van deze kernen draait met name om het landschap (natuur, ecologische en agrarische structuren) en de saamhorigheid in de vorm van sterke gemeenschapszin. Hierbij hoort ook dat Neck en Wijdewormer samen zijn, niet opgesplitst.
- Belangrijke voorzieningen zijn de school, dorpshuis en sporthal. Voor de toekomst vinden inwoners het belangrijk dat de nieuwe gemeente een visie heeft op vergrijzing en wat daarvoor nodig is in de kernen.
- Om het dorps karakter te behouden, zijn ongewenste ontwikkelingen samen te vatten met: alles wat niet past bij het huidige karakter. Bijvoorbeeld hoogbouw, bedrijventerreinen en/of andere zichtbare ontwikkelingen in het landschap.
- Contact met de nieuwe gemeente kan op verschillende manieren vormgegeven worden, waarbij er idealiter zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau goede mogelijkheden tot contact zijn. Bijvoorbeeld een wijkmanager op ambtelijk niveau en een dorpsraad met een stem of zelfs bindend adviesrecht voor politieke vragen.

Wormer

- In Wormer is het gesprek gevoerd met 13 inwoners.
- De identiteit van Wormer kenmerkt zich door de sfeer, activiteiten zoals de Feestweek en het dorps karakter. Wormer is onderdeel van de Zaanstreek, inwoners spreken Z aans en men voelt zich 'Wormees' of 'Wormerlander'. Ook genieten inwoners van de natuur en recreatie in de polder.
- Ook in Wormer is, net als in de andere kernen, een dorps huis belangrijk. Verder zijn de belangrijke voorzieningen divers: van ontmoetingsplekken zoals SCWO tot activiteiten als sport, rommelmarkten en de kinderboerderij. Ook wordt waarde gehecht aan de natuurgebieden, het gemeentekantoor dichtbij en basisvoorzieningen zoals zorg en veiligheid (brandweer).
- Om de identiteit van Wormer te behouden is het belangrijk dat de voorzieningen niet verdwijnen, er geen betaald parkeren komt, hoogbouw of achteruitgang van het Wormer- en Jisperveld. Gewenst zijn onder andere meer gespecialiseerde medewerkers bij de gemeente en lagere woonlasten.
- Contact met de nieuwe gemeente kan op allerlei manieren. Van stadsdeelbesturen tot een bak koffie bij inwoners thuis en een burgemeester die bij Luilak aanwezig is.

4

Over de uitgangspunten voor een fusie

- Welke van de acht uitgangspunten geven inwoners prioriteit? En waarom?
- Motivaties voor de uitgangspunten

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

Over de raadpleging

6

Methodologie

Onderzoeksvraag 2: voorkeuren van inwoners ten aanzien van uitgangspunten voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland

- **Doel.** Deze PWE-keuzetaak heeft als doel inzicht te krijgen in de waarde die deelnemers toekennen aan acht uitgangspunten waarmee rekening gehouden kan worden in het onderzoek naar een fusie met een andere gemeente. Deze uitgangspunten zijn gebaseerd op de verdiepende waarden die de gemeenteraad hanteert.
- **Keuzesituatie.** Deelnemers verdeelden in de zogeheten *keuzetaak* 40 punten over acht uitgangspunten waar de gemeente Wormerland meer of minder prioriteit aan kan geven. Elke deelnemer kreeg deze in willekeurige volgorde te zien. De acht uitgangspunten zijn:
 - *De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio*
 - *Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd, zoals handhaving, onderhoud van groen en het bieden van (jeugd)hulp*
 - *Het karakter van de dorpen*
 - *Het aanbod van voorzieningen in de dorpen, zoals de bibliotheek en het zwembad*
 - *Hoe de gemeente omgaat met grote plannen, zoals nieuwe woningen of droogte in de zomer, en onverwachte problemen oplost*
 - *De afstand tussen bestuur en inwoners*
 - *Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente*
 - *Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen*
- **Extra informatie.** Onder de roze informatieknoppen konden deelnemers aanvullende informatie lezen over ieder uitgangspunt.

Kader 5. De keuzetaak van de PWE-raadpleging

Als de gemeente een fusie onderzoekt, wat is dan volgens u het meest belangrijk?

Gebruik de en knoppen om punten aan opties te geven. Klik op de i-knop voor meer informatie.

De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio 0	Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd, zoals handhaving, onderhoud van groen en het bieden van (jeugd)hulp 0	Het karakter van de dorpen 0
Het aanbod van voorzieningen in de dorpen, zoals de bibliotheek en het zwembad 0	Hoe de gemeente omgaat met grote plannen, zoals nieuwe woningen of droogte in de zomer, en onverwachte problemen oplost 0	De afstand tussen bestuur en inwoners 0
Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente 0	Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen 0	

Volgende

Gemiddelde uitkomsten: Hoe lezen we de uitkomsten?

Gemiddelden voor alle inwoners

We presenteren eerst de resultaten voor *alle* inwoners die hun mening hebben gegeven: de gemiddelde punten per uitgangspunt. Dit zijn de representatieve uitkomsten. En zeggen het meest over de gemeente als geheel. Voor de presentatie van verdere resultaten in het rapport volgen we deze gemiddelde prioritering.

Legenda: hoge en lage prioriteit

Als een uitgangspunt meer dan de uitgangswaarde van 5 punten krijgt, dan krijgt dat uitgangspunt prioriteit van (een groep) deelnemers. Als een thema meer dan 7,5 punten krijgt, dan heeft het hoge prioriteit. Minder dan 2,5 punten is lage prioriteit. Meer dan 10 punten wijst op een principekwestie.

Legenda

0 tot 2,5
punten

2,5 tot 5
punten

5 tot 7,5
punten

7,5 tot 10
punten

Meer dan
10 punten

Het karakter van de dorpen

6,3 H

Het aanbod van voorzieningen in de dorpen

6,2 H

Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd

5,4 H

Hoe de gemeente omgaat met grote plannen en onverwachte problemen oplost

5,0 H

Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen

4,7 H

Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente

4,4 H

De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio

4,0 H

De afstand tussen bestuur en inwoners

4,0 H

Totaal
(n=2.044)

Uitgangswaarde

Als deelnemers aan alle opties evenveel punten toekennen en dus alles evenveel prioriteit geven, dan zou elk uitgangspunt vijf punten krijgen. Dit noemen we ook wel de *uitgangswaarde*.

4,0 H

Betrouwbaarheidsinterval

Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (roze) betrouwbaarheidsinterval. Als er geen overlap zit in het waardebereik van twee uitgangspunten, dan is het verschil tussen deze uitgangspunten significant.

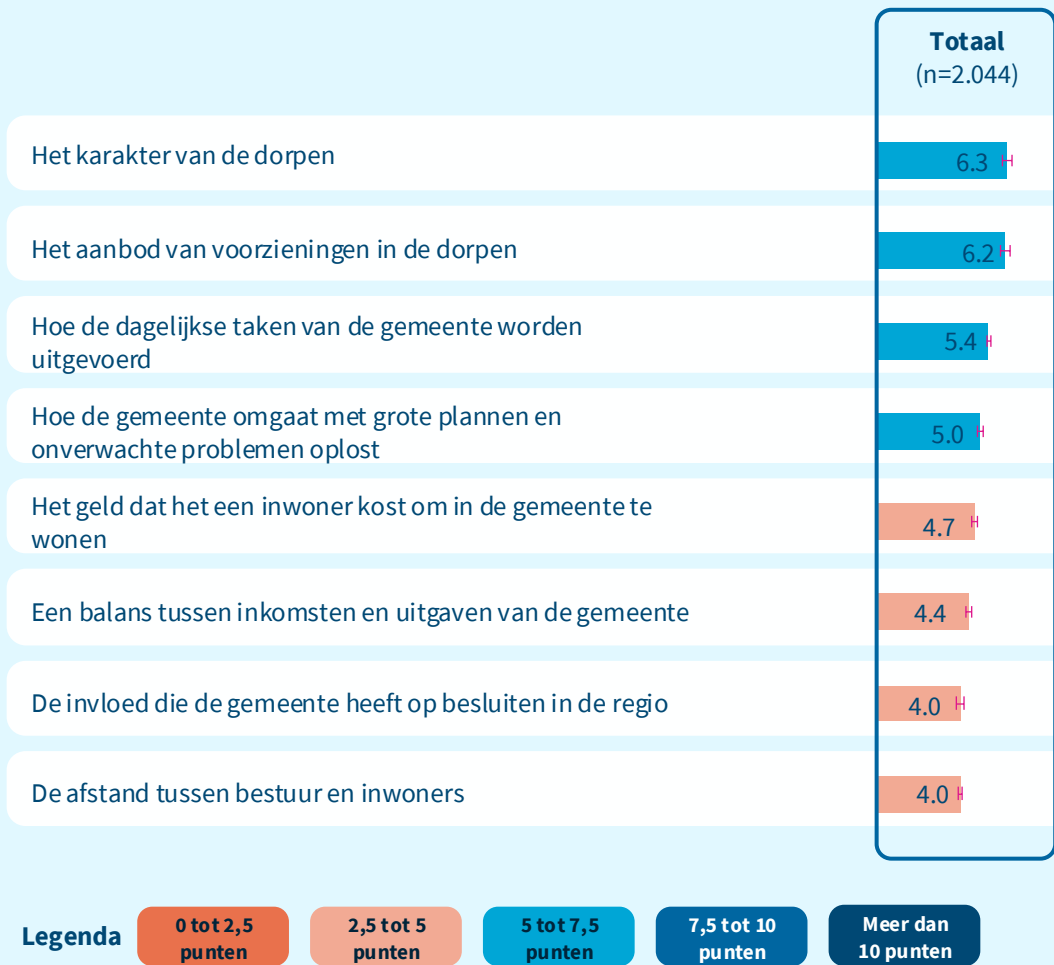
In dit voorbeeld verschilt 'het aanbod van voorzieningen' significant van 'de dagelijkse taken'. Maar 'het aanbod van voorzieningen' verschilt niet significant van 'het karakter van de dorpen'. De volgorde van deze twee uitgangspunten zou ook omgekeerd kunnen zijn als alle inwoners meedoen.

De gemiddelde prioritering van de uitgangspunten

- Figuur 4.1 laat de gemiddelde prioritering zien van de uitgangspunten uit de keuzetaak. De resultaten zijn representatief voor alle inwoners van de gemeente Wormerland op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype.
- Er zijn geen uitgangspunten die laag scoren, **alle verdiepende waarden krijgen gemiddeld gezien minstens 4 punten**. Dit laat zien dat alle elementen het waard zijn om mee te nemen in besluitvorming.
- **Focus op het behoud van de dorpen.** De uitgangspunten over de dorpen krijgen significant meer prioriteit van inwoners dan de andere uitgangspunten. Het karakter van de dorpen en het aanbod van voorzieningen in de dorpen worden door inwoners als belangrijkste van deze uitgangspunten gezien.
- Deze worden op de voet gevolgd door de uitgangspunten die **focussen op de taken van de gemeente**. Het gaat om zowel *de dagelijkse taken* als *hoe de gemeente omgaat met grote plannen en onverwachte problemen*.
- **Inwoners geven relatief minder prioriteit aan de uitgangspunten over geld.** De uitgangspunten met betrekking tot de *kosten voor inwoners* en de *balans van de gemeente* krijgen lagere prioriteit. Deze vallen net onder de uitgangswaarde van 5,0 punten.
- **Inwoners geven de laagste prioriteit aan de verhoudingen.** Zowel de verhoudingen tussen *de gemeente en de regio* als de verhoudingen tussen *de gemeente en haar inwoners*, krijgen significant minder prioriteit dan de andere uitgangspunten.
- **Uitgangspunten waar breed belang aan wordt gehecht.** Aanvullende analyse laat zien dat de voorkeuren ten aanzien van de uitgangspunten gedeeld zijn onder deelnemers met verschillende kenmerken. Ongeacht gender, leeftijdsgroep, opleidingstype en hoe inwoners denken over het doel van de gemeente zien we nagenoeg dezelfde prioritering in de uitgangspunten.

Figuur 4.1. Prioritering uitgangspunten – Gemiddeld totaal

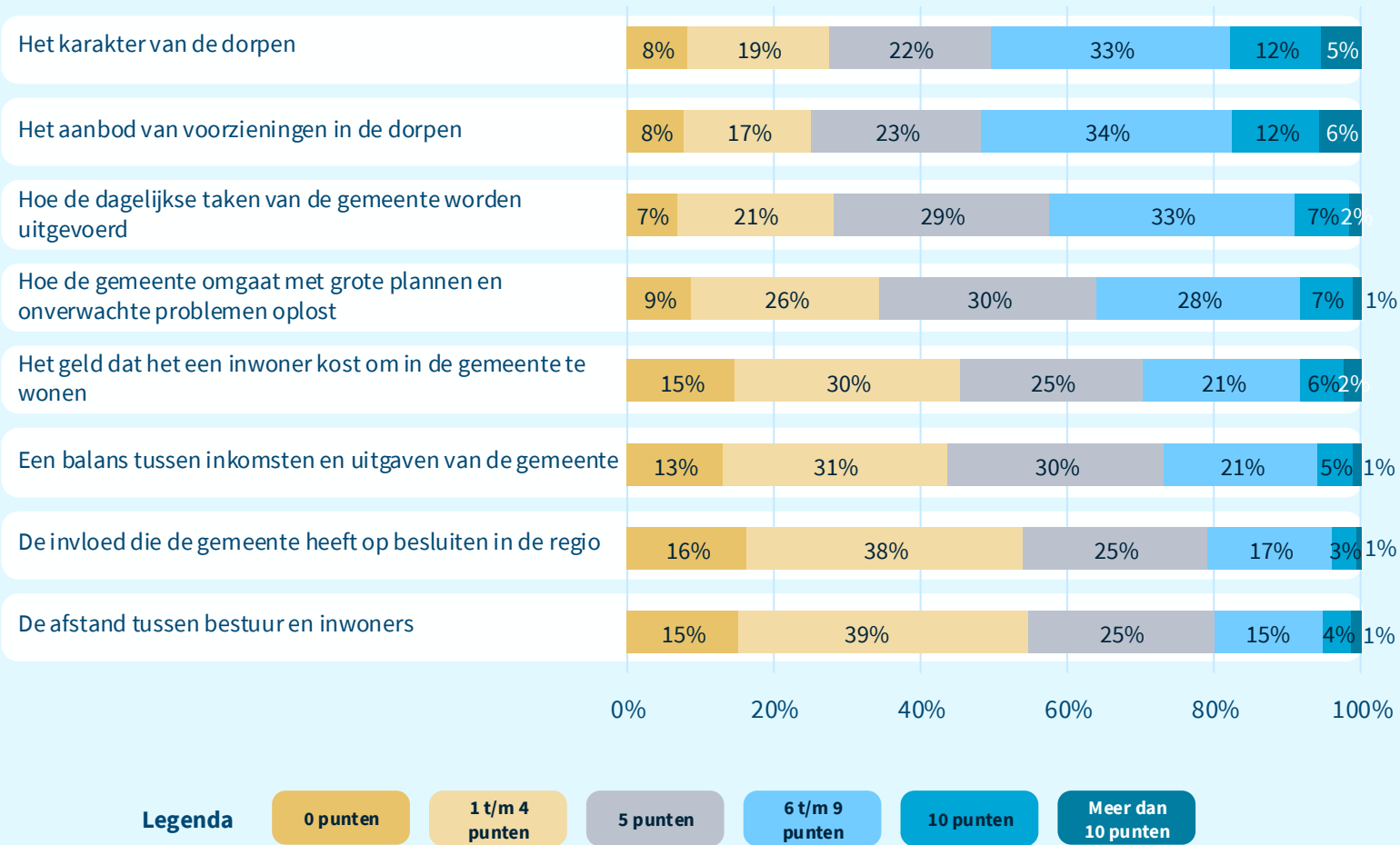
— Zie [pagina 39](#) voor een uitleg over de betrouwbaarheidsintervallen.

De spreiding van het gegeven aantal punten

- Inwoners verdeelden 40 punten over de acht uitgangspunten. De figuur op deze pagina laat de spreiding van de puntenaantallen zien, namelijk hoeveel procent van de inwoners een uitgangspunt een bepaald aantal punten gaf. Over het algemeen geven deelnemers vaker 0, 5 of 10 punten dan een andere hoeveelheid punten.
- De meeste mensen geven een aantal punten tussen de 1 en 10. Er zijn wel uitschieters. Zo is er bij ieder uitgangspunt een groep die 0 punten geeft. Ook is er bij ieder uitgangspunt een relatief kleinere groep die meer dan 10 punten geeft. De groep die 5 punten – de uitgangswaarde – geeft, is bij elk uitgangspunt minstens 22%.
- 72% van alle inwoners geeft aan het hoogst gewaardeerde uitgangspunt over het *karakter van de dorpen* 5 of meer punten.
- Het laagst geprioriteerde uitgangspunt over de *afstand tussen bestuur en inwoners* heeft van 54% van alle inwoners minder dan 5 punten gekregen.

Figuur 4.2. Spreiding van puntenaantallen

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding.

Motivaties per uitgangspunt: hoe lezen we de uitkomsten?

1. Het karakter van de dorpen

Uitgangspunt

Bovenaan staat het uitgangspunt aangegeven waarover de motivaties gaan. Het nummer geeft de prioritering weer op basis van het gemiddelde.

Argumenten-categorieën

De motivaties van de deelnemers zijn onderverdeeld in verschillende categorieën.

72% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		28% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk dat het karakter van de dorpen behouden blijft	<i>"Het karakter van onze dorpen zou niet moeten veranderen door een fusie..."</i>	Voor mij is het dorpse karakter niet van belang	<i>"het karakter van de dorpen trekt mij niet zoveel [...]"</i>
Het karakter van de dorpen is belangrijk voor het woonplezier en dat mensen zich thuis voelen	<i>"Eigen identiteit en historie moeten zoveel als mogelijk in tact worden gehouden, hierdoor is het ook zo fijn wonen in Wormer."</i>	Inwoners en ondernemers maken het karakter van de dorpen	<i>"Inwoners zijn, in mijn optiek, degene die karakter geven aan de dorpen"</i>
Het behoud van het dorpse karakter – middels alleen bepaalde woningtypes / behoud van landbouw	<i>"Dat het dorpse gevoel blijft. Geen grote hoge flats [...]"</i>	Het is niet erg als er ontwikkelingen plaatsvinden die ten koste gaan van het karakter / we blijven altijd in ontwikkeling	<i>"Er mag van mij meer gebouwd worden rond Neck, dus als dat ten koste gaat van het karakter dan is dat meer zo. Er is echt behoefte aan meer woningen in de Wijdewormer. En dan vooral voor onze kinderen, die zijn hier opgegroeid en willen hier kunnen blijven wonen."</i>
Geen invloed van grote steden / gemeenten zodat het karakter behouden blijft	<i>"Steden zijn er rondom Wormer genoeg. Fijn als we het karakter van een dorp kunnen behouden. En het dorp niet overschaduwt door grotere steden als Zaandam en Amsterdam."</i>		
Het belang van mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding dat moet blijven of uitgebreid worden	<i>"Maak het fijn voor de mensen om in ons dorp te wonen en uit te kunnen gaan"</i>	Het dorpse karakter zal over de tijd toch wel veranderen	<i>"Karakters veranderen altijd met de tijd."</i>
Het dorpse karakter zal altijd wel blijven	<i>"Karakter is blijvend"</i>	Het karakter van de/sommige dorpen stelt momenteel weinig voor	<i>"Wormer heeft geen karakter. Is geen dorp. Heeft geen samenbinding. Geen kern. De gemeente kan daarom ook prima opgedeeld worden"</i>

Gemiddeld:
6,3 punten

Gemiddeld:
6,3 punten

Gemiddelde aantal punten

Het gemiddelde aantal punten wat inwoners van de representatieve raadpleging aan een uitgangspunt hebben gegeven.

Citaat

Per argumentencategorie laten we een citaat zien dat illustratief is voor de hoofdargumenten.

1. Het karakter van de dorpen

Gemiddeld:
6,3 punten

72% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		28% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk dat het karakter van de dorpen behouden blijft	<i>“Het karakter van onze dorpen zou niet moeten veranderen door een fusie.”</i>	Voor mij is het dorpse karakter niet van belang	<i>“het karakter van de dorpen trekt mij niet zoveel [...]”</i>
Het karakter van de dorpen is belangrijk voor het woonplezier en dat mensen zich thuis voelen	<i>“Eigen identiteit en historie moeten zoveel als mogelijk in tact worden gehouden, hierdoor is het ook zo fijn wonen in Wormer.”</i>	Inwoners en ondernemers maken het karakter van de dorpen	<i>“Inwoners zijn, in mijn optiek, degene die karakter geven aan de dorpen”</i>
Het behoud van het dorpse karakter – middels alleen bepaalde woningtypes / behoud van landbouw	<i>“Dat het dorpse gevoel blijft. Geen grote hoge flats [...]”</i>	Het is niet erg als er ontwikkelingen plaatsvinden die ten koste gaan van het karakter / we blijven altijd in ontwikkeling	<i>“Er mag van mij meer gebouwd worden rond Neck, dus als dat ten koste gaat van het karakter dan is dat meer zo. Er is echt behoefte aan meer woningen in de Wijdewormer. En dan vooral voor onze kinderen, die zijn hier opgegroeid en willen hier kunnen blijven wonen.”</i>
Geen invloed van grote steden / gemeenten zodat het karakter behouden blijft	<i>“Steden zijn er rondom Wormer genoeg. Fijn als we het karakter van een dorp kunnen behouden. En het dorp niet overschaduwde door grotere steden als Zaandam en Amsterdam.”</i>	Het dorpse karakter zal over de tijd toch wel veranderen	<i>“Karakters veranderen altijd met de tijd.”</i>
Het belang van mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding dat moet blijven of uitgebreid worden	<i>“Maak het fijn voor de mensen om in ons dorp te wonen en uit te kunnen gaan”</i>	Het karakter van de/sommige dorpen stelt momenteel weinig voor	<i>“Wormer heeft geen karakter. Is geen dorp. Heeft geen samenbinding. Geen kern. De gemeente kan daarom ook prima opgedeeld worden”</i>
Het dorpse karakter zal altijd wel blijven	<i>“Karakter is blijvend”</i>		

2. Het aanbod van voorzieningen in de dorpen, zoals de bibliotheek en het zwembad

Gemiddeld:
6,2 punten

75% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		25% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk, want het zorgt ervoor dat het prettig is om in de dorpen te wonen/dat het leefbaar is	<i>“Heel belangrijk om de leefbaarheid in een gemeente te vergroten. Zonder bieb en/of zwembad blijft er bitter weinig over in Wormer”</i>	Er zijn voorzieningen in de buurt in andere gemeenten	<i>“Grote omliggende steden hebben vaak deze voorzieningen. Het is niet iets om deze 'dubbel' te hebben.”</i>
<i>Deelnemers komen met voorbeelden van voorzieningen die ze belangrijk vinden dat in het dorp aangeboden worden (voornamelijk het zwembad)</i>	<i>“Bib en zwembad MOETEN blijven”</i>	Ik maak geen gebruik van de bestaande voorzieningen/heb ze niet nodig	<i>“Ik maak geen gebruik van het zwembad in Wormer en ook niet van de bibliotheek in Wormer, als die er is.”</i>
Het is belangrijk dat de voorzieningen behouden blijven	<i>“Erg belangrijk dat we onze lokale voorzieningen niet kwijt raken.”</i>	Deze voorzieningen zijn nu voor mij niet in de buurt, maar dat vind ik niet erg	<i>“Dit zijn voorzieningen die ik nu ook niet heb, toch zou ik nergens anders willen wonen.”</i>
Het is belangrijk, want de voorzieningen hebben een sociale functie	<i>“Voorzieningen waarbij ontmoeten, (buurthuis, ontmoetingspunten) ontspanning (sportvelden, zwembad, verenigingen) dichtbij worden georganiseerd zorgt voor sociale cohesie en verbinding. [...]”</i>	Er zijn hier geen voorzieningen meer	<i>“Beiden niet aanwezig in ons dorp”</i>
Het is belangrijk dat voorzieningen in de buurt zijn	<i>“We willen niet voor alles naar de overkant”</i>	Dit is moet niet bepalend zijn bij een fusie of zal dan opnieuw bekeken worden	<i>“Mag een fusie niet in de weg zitten”</i>
Het is belangrijk dat er voorzieningen zijn, zowel voor jonge mensen als voor oudere mensen	<i>“Voor alle bewoners is dit voor de toekomst ook heel belangrijk. Voor jong en oud.”</i>	Het is niet haalbaar om de voorzieningen te kunnen behouden	<i>“Omdat overal op bezuinigd wordt zal dat toch wel verdwijnen. Nu is het al nauwelijks te betalen en staat dit op de nominatie om te gaan.”</i>

3. Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd, zoals handhaving, onderhoud van groen en het bieden van (jeugd)hulp

Gemiddeld:
5,3 punten

72% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		28% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk	<i>“Heel belangrijk. Mensen die het moeilijk hebben moeten altijd worden geholpen. Ik heb het gevoel dat het in Wormerland goed wonen is, voor arm en rijk. We zijn mensen, geen nummers!”</i>	Het is een basisvoorwaarde/ vanzelfsprekend dat dit gebeurt, valt niet over te twisten	<i>“Ik ga er gewoon van uit dat dit goed geregeld blijft.”</i>
Het is belangrijk: deelnemers refereren aan (een van) de genoemde voorbeelden	<i>“Belangrijk, vooral handhaving.”</i>		
Het is belangrijk, dit is momenteel niet op orde/goed zichtbaar naar inwoners toe	<i>“heel belangrijk je ziet het in wormer langzaam achteruit gaan”</i>	De dagelijkse taken worden nauwelijks (goed) uitgevoerd, geen vertrouwen in dat dit verbetert	<i>“Helaas wordt dit nu ook al niet uitgevoerd, dus waarom dit in de toekomst wel doen?”</i>
Het is belangrijk, want het zorgt voor meer woonplezier/dat het leefbaar is	<i>“Vind ik belangrijk om ons mooie Wormerland veilig te houden.”</i>		
Het is een basisvoorwaarde dat de dagelijkse taken gehandhaafd worden	<i>“Dit moet gehandhaafd blijven ,waarbij de groots mogelijke service naar de bewoners toe gehandhaafd moet worden”</i>	De dagelijkse taken zijn nu goed geregeld in Wormerland	<i>“Momenteel goed georganiseerd in Wormerland in tegenstelling tot Zaanstad. Wanneer je in de winter door Wormer rijdt is alles relatief goed gestrooid (weg/fietspaden etc.) totdat je de oversteek maakt over de brug en in Zaanstad komt.”</i>
Het is belangrijk, want gaat rotzooi en verloedering tegen	<i>“Goed onderhoud voorkomt dat een buurt of dorp verloedert”</i>		

4. Hoe de gemeente omgaat met grote plannen, zoals nieuwe woningen of droogte in de zomer, en onverwachte problemen oplost

Gemiddeld:
5,0 punten

65% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		35% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk, want het zorgt voor meer woonplezier/dat het leefbaar is	<i>“Is van groot belang voor het perspectief, de leefbaarheid, de veiligheid en de verantwoordelijkheid die de gemeente uitstraalt”</i>	Dit vergt een aanpak op grotere schaal dan gemeentelijk niveau	<i>“Dit wordt sowieso regionaal, provinciaal of landelijk opgepakt”</i>
Het is belangrijk, want we hebben meer woningen nodig (deelnemers refereren aan het voorbeeld)	<i>“Belangrijk dat er genoeg woningruimte is voor onze eigen inwoners!!! En vooral voor onze kinderen.”</i>	Inwoners hebben hierop geen inspraak	<i>“Over grote plannen denken ze veels te lang na en duurt actie veels te lang. Er wordt te weinig geluisterd naar de inwoners van Wormer”</i>
Het is belangrijk, de gemeente moet hierover (snel) zelf kunnen beslissen	<i>“Belangrijk om te weten dat dat gemeente kan anticiperen”</i>		
Het is belangrijk, Wormerland mag niet alleen gebruikt worden voor woningbouw door fusiegemeente	<i>“[...] Assendelft heeft moeten accepteren dat met Saendelft een belangrijk natuurgebied is volgebouwd. Dat risico loopt Wormer ook met het Wormer en Jisper veld als besluiten hierover worden overgeheveld naar een stadsbestuur op afstand. [...]”</i>	Dit is een basisvoorwaarde, heeft niet met fuseren te maken	<i>“Basisvereiste van elk bestuur. Geen reden om voor of tegen een fusie te zijn.”</i>
Het is belangrijk dat er geluisterd wordt naar inwoners/inwoners kunnen meepraten	<i>“Juiste afstemming met bewoners over plannen in hun buurt, zodat bewoners mee kunnen beslissen over plannen”</i>	Als we fuseren, zal dit misschien juist beter worden	<i>“Ik verwacht dat de grotere buurgemeente hier al beter op ingericht is qua personele bezetting. Met hun kennis kan er misschien juist beter en makkelijker dingen worden opgepakt”</i>
Het is belangrijk, alleen een taak die op grotere schaal uitgevoerd moet worden	<i>“Dit zijn deelgebieden waar samenwerking voor kan worden gezocht. Het overstijgt de gemeente grens ook bij een fusie. Provinciale samenwerking zou een betere schaal hiervoor zijn.”</i>	Angst voor (te veel) woningbouw in Wormerland (deelt wilt zelfstandig blijven)	<i>“Het gevaar is reeel aanwezig dat de gemeente waarin we opgenomen gaan worden de kans schoon ziet om hun woningbouw verplichting binnen de grenzen van Wormerland gaan uitvoeren. Wormerland heeft immers nog genoeg ruimte.”</i>

5. Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen

Gemiddeld:
4,7 punten

55% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		45% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk dat het betaalbaar blijft	<i>“Wonen moet betaalbaar blijven”</i>		
Het is belangrijk, want wonen in Wormerland is al duur	<i>“Omdat de gemeentebelastingen en waterschapsbelasting veel te hoog zijn in Wormer. Zeker in vergelijking met de naburige stad Zaanstad!”</i>	Alles goed regelen in de gemeente kost geld en dat is niet erg	<i>“Ik begrijp zelf, als zelfstandig ondernemer, dat dingen nou eenmaal geld kosten je niet voor een dubbeltje op de eerste rij kunt zetten. Ik betaal liever wat meer belasting en dat het binnen de gemeente gewoon goed geregeld is omdat we financieel gezond zijn. Ik vertrouw erop dat de gemeente de juiste keuzes maakt waar het geld aan wordt uitgegeven.”</i>
Het is belangrijk, vooral voor mensen die het moeilijk kunnen betalen	<i>“De woonlasten en gemeentelijke belastingen zijn al erg hoog. Voor mensen met een laag inkomen is het essentieel dat de kosten niet verder stijgen om rond te kunnen komen.”</i>	Ik vind het waard om geld te betalen zodat ik hier kan wonen	<i>“Dat heb ik ervoor over”</i>
Het is belangrijk, want tegenwoordig is alles al duur	<i>“Alles is al duur. Dus hoop ik dat het niet nog veel meer wordt.”</i>	Ergens wonen kost eenmaal geld	<i>“omdat het nu eenmaal geld kost om ergens te wonen: voorzieningen moeten worden betaald.”</i>
Het is belangrijk	<i>“Dat spreekt voor zich”</i>	Het verschil in kosten maakt mij niet uit	<i>“De verschillen zijn te klein om je druk over te maken.”</i>
Het is belangrijk, inwoners mogen niet de dupe worden	<i>“Wonen kost geld, als het bestuur hun zaakjes op orde heeft. Dan hoeven de bewoners niet de gaten op te vullen”</i>	Ik ervaar geen financiële stress, dus voor mij is dit uitgangspunt minder belangrijk	<i>“Dit vind ik minder belangrijk maar ik heb ook makkelijk praten en geen financiële stress.”</i>

6. Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente

Gemiddeld:
4,5 punten

56% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		44% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk, de balans moet op orde zijn. Anders moeten er keuzes gemaakt worden. Dat geldt voor iedereen: ook voor inwoners of bedrijven.	<i>“Wij als burger moeten op de centen letten maar de gemeente moet daar ook op letten. Niet meer uitgeven als het niet kan.”</i>	Het moet vanzelfsprekend zijn	<i>“Dit spreekt vanzelf. Als er geen balans is, wordt de gemeente onder curatele gesteld.”</i>
Het is belangrijk/vanzelfsprekend	<i>“Het lijkt me logisch dat de financiën moeten kloppen. Ik zou geen andere oplossing weten.”</i>	Ik heb hier geen verstand van of zicht op om een mening over te kunnen vormen	<i>“Heb ik geen verstand van”</i>
Het geld moet niet wegvloeien naar andere gemeenten	<i>“Ook heel erg belangrijk. Zaanstad en Purmerend staan er financieel veel minder goed voor dan Wormerland. Het mag niet zo zijn dat al het geld naar achterstandswijken en prestige projecten gaan en wij er bekaaid afkomen.”</i>	Ik vertrouw dat het bestuur hier goed mee omgaat	<i>“Ik ga ervan uit dat een gemeentebestuur het geld niet over de balk gooit en zorgt voor een goede balans.”</i>
Ik wil niet dat de gemeente schulden heeft	<i>“Een gemeente met een begrotingstekort kan niet overleven. Heel belangrijk want daarmee hangt alles samen”</i>	Inwoners hebben hier geen invloed op	<i>“Daar heeft de bewoner geen invloed op.”</i>
Het is belangrijk, want het maakt de gemeente weerbaar voor de toekomst/gezond	<i>“cruciaal voor een gezonde gemeente”</i>	Als je het geld niet hebt, kun je het niet uitgeven. Dan moet je keuzes maken welke plannen je uitvoert.	<i>“Kijk wat er tot nu toe uitgegeven wordt aan plannenmakerij. Als een gemeente tekort komt verhalen ze het op de burgers. Ze zouden daar beter in moeten zijn. Heb je tekort dan kunnen bepaalde plannen gewoon niet. Uit!!”</i>
Het is belangrijk, er moet verantwoord omgegaan worden met belastinggeld	<i>“Het is belangrijk dat er goed wordt omgegaan met het huishoudboekje. Geen overmatige, statusverhogende uitgaven, maar verantwoordelijk bestuur.”</i>	Dit speelt bij elke gemeente: kleinere en grotere	<i>“dat moet er altijd zijn, kleine of grote gemeente”</i>

7. De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio

Gemiddeld:
4,0 punten

46% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		54% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Als we fuseren, is het belangrijk dat de gemeente grip houdt/haar stem behoudt	<i>“Mee beslissen met welke gemeente dan ook, is uiterst belangrijk!”</i>	Het maakt niet uit, gemeenten hebben op landelijk of provinciaal niveau weinig invloed	<i>“Die invloed is er nu niet en ook bij een grotere gemeente is onze invloed in de Provincie uiteindelijk beperkt. Neem als voorbeeld de verzwaring van het stroomnet. Uiteindelijk ligt de invloed en het besluit elders.”</i>
Wormerland moet serieus genomen blijven worden	<i>“Wormer is een kleinere speler en het is fijn als het daarin niet ondergesneeuwd wordt.”</i>		
Het is belangrijk voor het woonplezier/de leefomgeving	<i>“Heel belangrijk om dat omgeving ook de leefbaarheid van het dorp bepaald”</i>	Het maakt niet uit, een kleine gemeente gaat weinig invloed hebben in de regio	<i>“Ik geloof niet dat er veel invloed is. Zie Amsterdam en windmolens aan IJplas bij Oostzaan”</i>
Het is belangrijk dat de gemeente luistert naar haar inwoners	<i>“Je kent je eigen gemeente het beste, hoe weten ze elders wat er speelt onder de Wormerlanders?”</i>	Inwoners hebben hier geen invloed op/de besluiten liggen al vast	<i>“Als het beleid zover van ons huis wordt bepaald heb ik niet de illusie dat er naar ons zal worden geluisterd [...]”</i>
Het is belangrijk dat de gemeente niet op zal gaan in een te grote regio	<i>“Amsterdam ligt op de loer, ongeacht of Wormerland bij Zaanstad of Purmerend zou komen. De term regio Groot Amsterdam valt mij te vaak. Er moeten waarborgen zijn om ook de kleinere onderdelen adequate invloed te geven en overheersing van grote partijen uit Amsterdam te weren. [...]”</i>	Na een fusie wordt dit automatisch beter	<i>“Als we bij een grotere gemeente aanhaken komt dat vanzelf meer in balans.”</i>
Na een fusie is het vanzelfsprekend dat we inspraak in de regio zullen behouden	<i>“Als we ergens bijkomen hebben wij ook even veel inspraak over dingen die spelen.”</i>	Het maakt niet uit, de regio neemt nu goede besluiten	<i>“De besluiten die momenteel in de regio worden genomen zijn naar mijn idee prima geregeld. Of mijn gemeente daar een zekere mate van invloed op heeft vind ik niet belangrijk.”</i>

8. De afstand tussen bestuur en inwoners

Gemiddeld:
4,0 punten

45% van de deelnemers geeft dit uitgangspunt 5,0 punten of meer		55% van de deelnemers geeft het minder dan 5,0 punten	
Argument voor hoge prioritering	Illustratie	Argument voor lage prioritering	Illustratie
Het is belangrijk dat het bestuur benaderbaar is/er nauw contact is	<i>“Bestuur moet de inwoners kennen en andersom”</i>	Het maakt weinig uit, als het bestuur maar empathisch/degelijk is	<i>“Als de gemeente zorg draagt voor de leefomgeving van de inwoners van de gemeente op een manier die passend is voor de inwoners met een duidelijk informatie verstrekking en inspraak mogelijkheid dan is bv overleg op elke moment minder belangrijk. M.a.w. afstand/nabijheid tussen bestuur en inwoners is geen garantie voor een betere kwaliteit”</i>
Het is belangrijk dat het bestuur weet waar inwoners voor staan	<i>“Heel belangrijk, net als bij deze enquête heb je als gemeente meer inzicht waar de dorpsbewoners voor staan.”</i>		
Ik wil zelfstandig blijven	<i>“Korte, heldere lijnen in een ZELFSTANDIG wormerland”</i>	Er is altijd wel een afstand aanwezig	<i>“Er is altijd afstand.”</i>
<i>Deelnemers die het zien als de letterlijke afstand tot het bestuur, zoals de afstand naar het gemeentehuis</i>	<i>“Bestuur en gemeente binnen korte afstand bereikbaar blijven voor bv paspoort, vragen, woningbouw, corporaties, politie enz enz.”</i>	Het maakt mij niet uit	<i>“Zelf heb ik hier minder behoefte aan en daardoor heb ik geen punten gegeven.”</i>
Het is belangrijk dat het bestuur zich inzet voor de leefbaarheid	<i>“Als je elkaar kent, en er voor elkaar bent, is samenleven veel makkelijker.”</i>	Bij een fusie zal dit verdwijnen, lukt alleen als we zelfstandig blijven	<i>“Dit gaat helaas toch verdwijnen met de voorgenomen schaalvergroting, is niet tegen te houden. De afstand tussen bestuur en inwoners verbeteren lukt alleen met schaalverkleining.”</i>
Het is belangrijk, de afstand moet niet te groot worden	<i>“je hoopt dat de afstand klein blijft”</i>	Ik zou een kleinere afstand willen	<i>“Graag minder afstand maar minder belangrijk”</i>

5

Over de raadpleging

- Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren?
- Welk rapportcijfer geven zij?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

Over de raadpleging

6

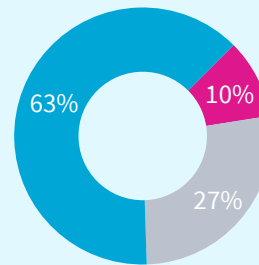
Methodologie

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren? (1/2)

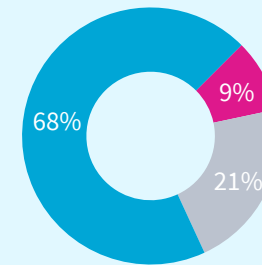
- De figuur hiernaast laat zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over de raadpleging.
- De meerderheid (63%) geeft aan hun mening kwijt te kunnen in deze raadpleging.** 10% kon dat niet.
- 68% vertrouwt erop dat dit een eerlijke raadpleging is.** 9% vertrouwt daar niet op.
- 86% van de deelnemers geeft aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven.** 3% vond dat niet.
- 74% heeft er vertrouwen in dat de uitkomsten door de gemeenteraad worden meegenomen in hun besluit.** 9% heeft dat niet.
- 67% vond de raadpleging niet moeilijk te begrijpen.** 7% vond het wel moeilijk.
- 88% van de deelnemers gaf een voldoende rapportcijfer.** Het gemiddelde rapportcijfer is een 6,9. Daarbij zien we verschillen op basis van of deelnemers het eens zijn met het onderzoek naar een fusie. Deelnemers die het helemaal eens zijn met het onderzoek geven de raadpleging gemiddeld een 7,3. Deelnemers die het helemaal oneens zijn geven gemiddeld een 5,6.

Figuur 5.1. Waardering van de raadpleging

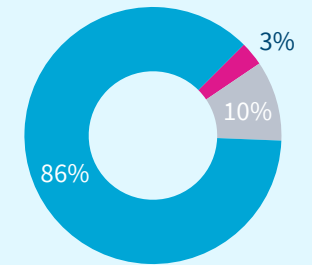
Ik kon mijn mening kwijt in deze raadpleging

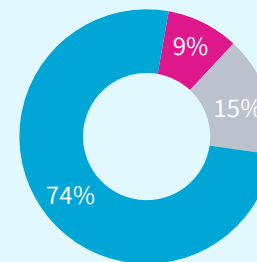
Ik vertrouw erop dat dit een eerlijke raadpleging is

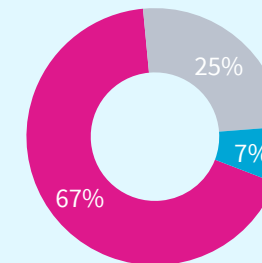
Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vertrouw erop dat de uitkomsten door de gemeenteraad worden meegenomen in hun besluit

Ik vond zelf de raadpleging moeilijk te begrijpen

(Helemaal) eens

Neutraal

(Helemaal) oneens

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of deelnemers die een vraag over hebben geslagen.

Figuur 5.2. Illustratie van opmerkingen aan het eind van de raadpleging

"Goed dat deze raadpleging plaatsvindt. Mijn allereerste voorkeur zou zijn om zelfstandig te blijven als gemeente Wormerland. Dat blijkt niet meer haalbaar en dat snap ik. Dan moeten we door die zure appel heen en moet er een besluit genomen worden. Dat moet de gemeenteraad doen want zij zijn daartoe gekozen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Aangezien dit een beslissing met een heel grote impact betreft en tevens een onomkeerbaar proces is het goed dat er een raadgeving plaatsvindt waar de gemeenteraad hopelijk ook wat mee kan."

"Ik hoop van harte dat de mening van de bewoners heel zwaar mee telt. Deze beslissing is namelijk voor ons het meest belangrijk."

"Het is geen volledige raadpleging, er ontbreekt een belangrijke optie die is afgeserveerd, ik voel me daarom niet serieus genomen"

"Ik zou iets meer informatie vooraf willen krijgen over wat gemeente Wormerland inhoudt, hoeveel inwoners er zijn, wat er zou veranderen als we fuseren (bijvoorbeeld paspoort halen in Zaandam of Purmerend) en wat voor problemen er nu zijn."

"We voelen ons gehoord."

"Het was een lang formulier om in te vullen, maar ik vind het een belangrijk onderwerp. Ik hoop dat de gemeente veel reacties zal krijgen op deze raadpleging en wens ze veel succes."

Hoe hebben deelnemers de raadpleging ervaren? (2/2)

Aan het eind van de raadpleging konden deelnemers een opmerking achterlaten. 40% van de deelnemers heeft een opmerking achtergelaten. Hierin zien we een aantal onderwerpen die door meerdere deelnemers worden benoemd:

- Er zijn deelnemers die positief zijn over de raadpleging, complimenten geven en de gemeente succes wensen bij het besluit.
- Anderen geven aan dat ze de raadpleging als sturend ervaren, met name vanuit de wens dat een zelfstandige gemeente Wormerland één van de scenario's zou moeten zijn.
- Deelnemers geven aan dat ze graag meer willen weten over de noodzaak, voordelen en nadelen.
- Er zijn vragen en twijfels over de mate waarin de uitkomsten invloed gaan hebben op politieke besluitvorming. Deelnemers doen een oproep om de uitkomsten van de raadpleging serieus mee te laten wegen.
- Deelnemers willen graag op de hoogte blijven van de uitkomsten.

Over de vraag of inwoners willen dat Wormerland zelfstandig blijft

De raadpleging ging niet over de vraag óf de gemeente Wormerland zelfstandig moet blijven ([zie pagina 14](#)). Bij reacties op de raadpleging en in de antwoorden op diverse vragen in de raadpleging lezen we dat er inwoners zijn die een zelfstandig Wormerland hadden willen kiezen boven de door de gemeenteraad vastgestelde scenario's. Op basis van de vragen in de raadpleging weten we daar het volgende over:

- 14% van de inwoners is het (helemaal) oneens met een onderzoek naar een fusie in de toekomst ([zie pagina 21](#)). 71% is het (helemaal) eens met het onderzoek.
- 12% van de inwoners heeft bij alle drie de scenario's (A, B en C) aangegeven dat ze het niet een goed idee vinden. 88% heeft bij minstens één van de scenario's aangegeven dat ze het een goed idee vinden (wel of niet onder voorwaarden) of dat ze er neutraal tegenover staan.

6

Methodologie

- Hoe is de raadpleging tot stand gekomen?
- Hoe zijn de data geanalyseerd?

1

Aanleiding & Opzet

2

Respondenten

3

Over de scenario's voor
de toekomst

4

Over de uitgangspunten
voor een fusie

5

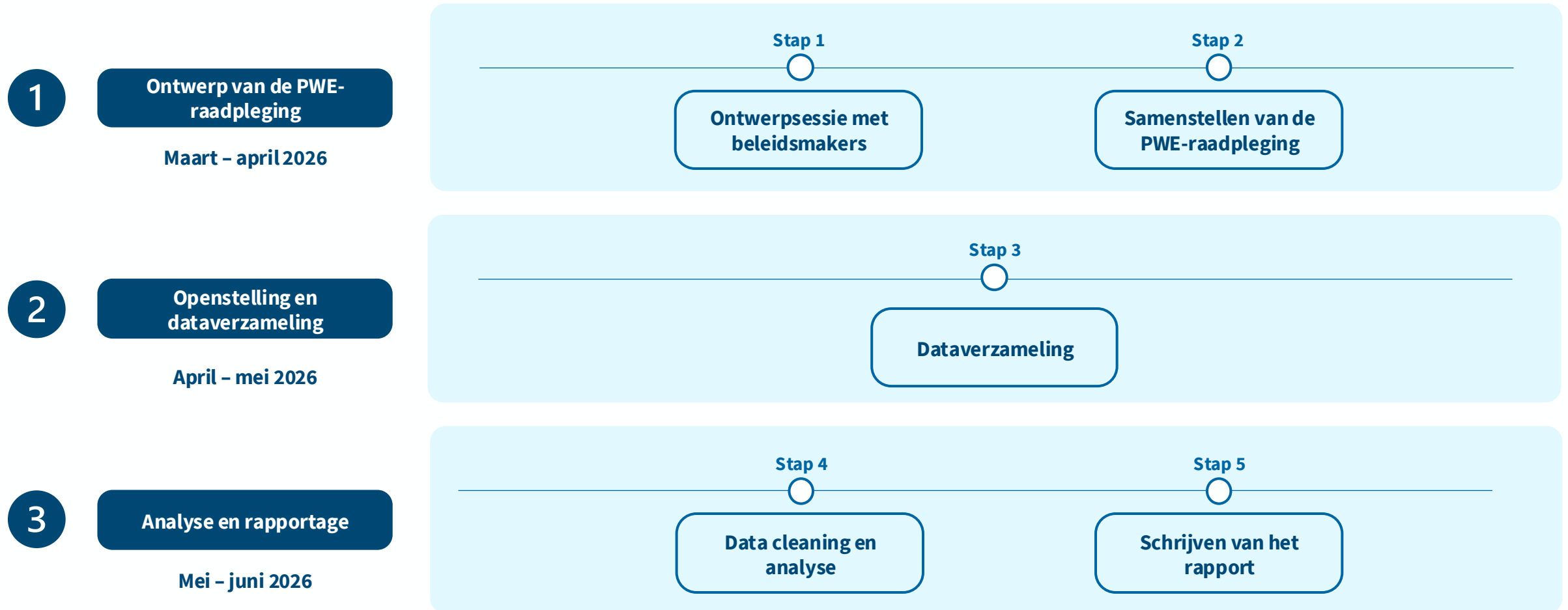
Over de raadpleging

6

Methodologie

Ontwerp, uitvoering en analyse van deze raadpleging vond plaats in drie fases

Overzicht van het proces: welke stappen zijn doorlopen?

Stap 1. Ontwerpsessies met beleidsmakers

- **Ontwerpsessie.** In een ontwerpsessie met beleidsmedewerkers van de gemeente Wormerland hebben we meerdere varianten van de PWE-raadpleging besproken. Het doel van de sessie was om het beleidsdilemma rond het vraagstuk over een onderzoek naar een fusie van de gemeente Wormerland scherp te definiëren. Over welke principes willen en kunnen inwoners van Wormerland participeren en meedenken? De verdiepende waarden die de begeleidingscommissie Bestuurlijke Toekomst heeft voorgelegd aan het college van Burgemeesters en Wethouders zijn gebruikt als input voor het ontwerp van de raadpleging.
- **Output.** Als conclusie van de ontwerpsessie hebben we twee onderzoeksvragen geformuleerd: (1) *Welke voorkeuren, zorgen en voorwaarden hebben inwoners over de drie scenario's die de gemeente Wormerland onderzoekt?* en (2) *Wat zijn de voorkeuren van inwoners ten aanzien van uitgangspunten voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland?* Voorafgaande aan de ontwerpsessies heeft de gemeente aangegeven dat de raadpleging niet zal gaan over de vraag of de gemeente gaat fuseren, conform het besluit van de gemeenteraad in maart 2026. Wél gaven we deelnemers de ruimte om aan te geven of ze het hiermee eens zijn of niet.
- **Definitie keuzetaak.** Een keuzetaak volgens de PWE-methode is een experimentele opzet om voorkeuren van deelnemers te achterhalen, vaak over maatschappelijke vraagstukken. Een keuzetaak kenmerkt zich door vier elementen: (1) een onderzoeksvraag over de voorkeuren van de deelnemer rond een bepaald thema, (2) een aantal opties die de deelnemer gelijktijdig en in samenhang afweegt, (3) uitgebreide informatie over de opties, zoals het handelingsperspectief van de gemeente, en (4) een beperking zodat de deelnemer niet alle opties kan minimaliseren of maximaliseren, een deelnemer ervaart 'keuzepijn'.

Stap 2. Samenstellen van de PWE-raadpleging

- **Keuze voor puntenmodus.** Een raadpleging volgens de PWE-methodiek kan op drie verschillende manieren geïmplementeerd worden: puntenmodus, schuifjesmodus en keuzemodus. De keuze tussen deze drie opties maken we aan de hand van de vraag of het effect van de doelen uitgedrukt kan worden in een schaars publiek goed of middel, zoals geld of uitvoeringscapaciteit. Dat is niet het geval bij dit vraagstuk. De vraag over een onderzoek naar een fusie, in essentie, een waardenvraagstuk. Het antwoord op deze vraag leidt automatisch tot een puntenmodus.
- **Keuzesituatie.** De keuzesituatie hield in dat deelnemers 40 punten mochten verdelen over acht uitgangspunten. We kiezen er vrijwel altijd voor om het aantal te verdelen punten gelijk te stellen aan het aantal opties maal vijf. Dit maakt het mogelijk dat deelnemers een absolute prioritering tussen de opties kunnen maken. Ook maakt dat onderzoeksresultaten tussen verschillende raadplegingen beter vergelijkbaar.
- **Selectie van onderwerpen.** De selectie van acht onderwerpen volgt:
 1. De invloed die de gemeente heeft op besluiten in de regio
 2. Hoe de dagelijkse taken van de gemeente worden uitgevoerd, zoals handhaving, onderhoud van groen en het bieden van (jeugd)hulp
 3. Het karakter van de dorpen
 4. Het aanbod van voorzieningen in de dorpen, zoals de bibliotheek en het zwembad
 5. Hoe de gemeente omgaat met grote plannen, zoals nieuwe woningen of droogte in de zomer, en onverwachte problemen oplost
 6. De afstand tussen bestuur en inwoners
 7. Een balans tussen inkomsten en uitgaven van de gemeente
 8. Het geld dat het een inwoner kost om in de gemeente te wonen
- Deze zijn geselecteerd als afweging tussen overzichtelijkheid en toegankelijkheid (meer opties maakt de raadpleging minder toegankelijk) en het bestrijken van de belangrijkste beleidsdossiers en -vragen.

Stap 3. Dataverzameling op verschillende manieren

- **Dataverzameling.** Tussen 14 april en 10 mei 2026 konden mensen meedoen via aan de raadpleging. Dat kon online of door een papieren versie aan te vragen bij de gemeente. De papieren versies konden teruggestuurd worden tot en met 15 mei. In totaal hebben er 2.044 mensen meegedaan.
- **Brief met code.** De gemeente Wormerland heeft 13.305 brieven met unieke codes gestuurd naar alle inwoners van de gemeente die 18 jaar of ouder zijn. De unieke code garandeert dat een iedereen maar één keer kan meedoen. Het proactief benaderen van inwoners vergroot de kans op deelname van inwoners die uit zichzelf minder snel mee zouden doen, bijvoorbeeld omdat zij geen sterke mening hebben over het onderwerp of aan zelfselectie doen ('mijn mening doet er toch niet toe').
- **Communicatieacties.** Daarnaast heeft de gemeente een aantal communicatieacties opgezet om de raadpleging onder de aandacht te brengen: (1) posters op trotters in de gemeente als reminder aan de brieven, (2) posters op sandwichborden rondom lantaarnpalen in de gemeente als reminder aan de brieven, (3) drie artikelen in de digitale nieuwsbrief van de gemeente, (4) gebruik van advertenties in betaalde socials (zoals Facebook en Instagram), (5) gebruik van sociale media accounts van de gemeente Wormerland (6) ruim 2.500 ansichtkaarten gestuurd naar inwoners tussen de 18 en 35 jaar als herinnering om mee te doen aan de raadpleging (deze leeftijdsgroep was lastiger om te benaderen). En daarnaast heeft de gemeente voor de start van de raadpleging op 15 april een inloopavond georganiseerd om inwoners te informeren.
- **Dorpsgesprekken achteraf.** Na het versturen van de raadpleging konden deelnemers aangeven dat ze benaderd mochten worden wanneer de gemeente verdere vragen heeft over het onderzoek. 350 deelnemers deden dat en zij hebben een bericht ontvangen. De gemeente heeft na sluiting van de raadpleging diverse dorpsgesprekken gevoerd met inwoners over de bestuurlijke toekomst van Wormerland. Zo kon de gemeente (nog) meer inzicht krijgen in zorgen en kansen die inwoners zien.

Omgang met persoonsgegevens

- De vragen in deze raadpleging waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming, AVG). Omdat de raadpleging anoniem is, zijn de gegevens die we verzamelen geen persoonsgegevens. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anonieme raadpleging mag vragen stellen over leeftijd, gender en opleidingstype, zonder dat de AVG van toepassing is.
- In deze raadpleging is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Nederland.
- Elke deelnemer aan de raadpleging kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken in de raadpleging bevatte ook de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.
- De gegevens voor dit onderzoek blijven bewaard.

Stap 4. Data cleaning en multiplicatieve weging

- **Data cleaning.** Na de dataverzameling hebben we de data cleaning gedaan. Alle inwoners van de gemeente Wormerland van 18 jaar of ouder hebben een unieke code gekregen. Deze mocht één keer gebruikt worden. Dat is aangegeven in de uitnodiging en in de raadpleging zelf. In het geval dat respondenten de raadpleging, al dan niet volledig, meerdere keren hebben ingevuld, is de volledig afgeronde deelname met de eerste starttijd behouden. Deze selectie resulteerde in een totaal aantal van 2.044 deelnemers.
- **Multiplicatieve weging.** De steekproef was nagenoeg, maar niet volledig, representatief op de demografische kenmerken van inwoners van de gemeente. Zo was er een lichte ondervertegenwoordiging van mensen tussen de 18-35 jaar, van mensen met een basisonderwijs, vmbo of mbo1 opleiding en van mensen met een havo, vwo of mbo2-4 opleiding. Om ervoor te zorgen dat we representatieve uitspraken kunnen doen over de voorkeuren van inwoners uit Wormerland, hebben we de antwoorden van deelnemers herwogen op de kenmerken: gender, leeftijd en opleidingstype.
- We hebben hiervoor de methodiek multiplicatief wegen* gebruikt (ook wel ‘*raking*’ genoemd). Kortgezegd hebben we het volgende gedaan:
 1. We delen de deelnemers op in twee groepen voor gender (vrouw/man), drie groepen voor leeftijd (18 tot 35 jaar/35 tot 65 jaar/ouder dan 65 jaar) en drie groepen voor opleidingstype (basisonderwijs, vmbo en mbo1 / havo, vwo en mbo2-4 / hbo en wo);
 2. We hebben de verdeling van de deelnemers over deze groepen vergeleken met de verdeling in de populatie van de gemeente Wormerland;
 3. We hebben een wegingsfactor gekoppeld aan elke groep. Deze wegingsfactor zorgt dat de antwoorden van een specifieke groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten. En dat de antwoorden minder zwaar meetellen als er relatief veel deelnemers in deze groep zitten.
- Na het herwegen zijn de resultaten representatief voor de gemeente Wormerland op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype.

Stap 5. Schrijven van de rapportage

- De kwantitatieve resultaten hebben we van duiding voorzien op basis van een *kwantitatieve* analyse van de geschreven reacties van deelnemers. Per open vraag maken we een willekeurige selectie van minstens 100 motivaties per standpunt (bijv. eens/neutraal/oneens). Deze motivaties delen we in categorieën in. De categorieën zijn vervolgens in het rapport benoemd.
- In deze rapportage laten we bij de categorieën citaten zien van deelnemers aan de raadpleging. Deze zijn geselecteerd zodat ze illustratief zijn voor de hoofdargumenten. De citaten zijn één-op-één overgenomen van deelnemers en bevatten mogelijk spellings- en interpunctiefouten.
- Deze rapportage is opgesteld door Populytics. De resultaten zijn gepresenteerd aan de gemeente.

populytics.nl